

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanitih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje tiske po potrebi.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v naši ulici ter v Trstu, via Cassarna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naslovljena pa opravništvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Dolžcem in drugim nepremožnim se naročnin zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Občni zbor

političnega društva „Sloga“ v Gorici 17. januarja 1884.

Na povabilo, ki je bilo razglašeno v dveh zadnjih številkah našega lista, sešlo se je včera ob 11. uri toliko društvnikov „Sloge“ v prostorih podporne družbe, da je mogel predsednik g. vitez dr. Tonkli kmalu po določenem uri odpreti zborovanje. Društvenikov se je bilo nabralo do 40; vlada ni bila zastopana. Prvi spregovori predsednik, pozdravi navzoče ter izrazi svoje veselje, da so se društvniki v obilnem številu sešli k občenemu zboru. Na to poročal je društveni tajnik, g. vodja Povše, o društvenem delovanju preteklega leta; omenil je vladine odloke na peticije lauskega občnega zbora za vpeljavo posebne tečaja za vrtnarice na c. k. učiteljskem izobraževališči v Gorici in za ustanovljenje otroškega kot vadenega vrta na istem učilišču ter za vpeljavo slovenskega kot učnega jezika za Slovence na državnih ljudskih in srednjih šolah goriških. Poročal je, kako je odbor izvršil od lauskega občnega zbora dano mu nalogo za napravo slov. otroškega vrta in za ustanovljenje „Ljudske posojilnice“ v Gorici. Omenil je društveno delovanje pri lauskih volitvah v deželni zbor, peticijo za vpeljavo posebne sodnije v Brdih, na katero ni še odgovora, in kaj je storil odbor, da bi se društvo razširilo in utrdilo. Poročilo bilo je sprejeto enoglasno in z občenim pritjevanjem.

Na to je poročal društveni denarničar, deželni računar g. Andrej Jeglič, o dohodkih in stroških društva in njegovega otroškega vrta v preteklem letu. Iz obeh računov se spozna, da je odbor lani dobro gospodaril. Prebereta in sprejmeta se proračuna društva in vrta za tekoče leto 1884. Kot pregledovalci društvenih računov se izvolijo na predsednikov predlog gg. mejni grof Anton Obizzi, Jožef Ivančič in J. Gabec.

Na to pridejo razne peticije na dnevni red. Prva se prebere ona, ki prosi visoko c. k. vlado, naj bi predložila deželnemu zboru goriškemu načrt postavbe za deželni kulturni svet, o katerem smo zadnjič poročali. Peticija priznava in poudarja hvalevredno prizadevanje sedanjega predsedništva c. k. družbe, da bi se za kmetijski razvoj vse dežele enakomerno skrbelo, kolikor pripušča sedanja društvena uravnavna, poudarja pa in dokazuje, da na mnogo strani bi deželni kulturni svet boljše ugaljal kmetijskim potrebam. Nasvetovana peticija se sprejme enoglasno brez razgovora.

Potem pride v razpravo peticija za sistematično (po načrtu urejeno) ravnanje in širjenje koroške ceste ob Soči. Opisana je važnost te ceste v kupčijem, gospodarskem in vojskem oziru. Našteta so mesta, na katerih potrebuje cesta ali širjenja zaradi prevelike ožine, ali zraščanja zaradi strnih klancev, ali mostov zaradi potokov, ki tečejo čez cesto. Peticija se je sprejela z občenim pritjevanjem enoglasno. Izražena je bila želja, naj bi se prosilo tudi za popravilo državne ceste iz Gorice v Ajdovščino. Prošnja se je priznala kot opravljena, ali sklepanje o tej stvari je bilo odloženo za drugo leto, ko bo podpora za cesto po soški dolini zagotovljena.

Tretja peticija opisuje narodnostne razmere v v goriškem mestu glede poduka in odgoje ter prosi z ozirom na to, da obstoječi slovenski otroški vrt bi mogel služiti kot vadni vrt gojenkam c. k. učiteljskega izobraževališča v Gorici, in z ozirom na to, da Slovenci plačujejo že tako za občinske italijanske otroške vrte, naj bi visoka c. k. vlada blagovoljila odločiti letno podporo za vzdrževanje obstoječega otroškega vrta in za ustanovljenje novih vrtov po potrebi, ter naj bi podelila imenovanemu vrtu v popolnjenje njegove notranje oprave podobe nekaterih svetnikov in Njih Velikanstev. Peticija bila je sprejeta enoglasno, z glasnim pritjevanjem in brez razgovora.

Med raznimi nasveti bil je na prvem mestu oni g. Bl. Grče in tovarišev, s katerim se je naložilo društvnemu odboru, naj nabira v mestu potrebne date o slovenskih, šolski dolžnosti podvrženih otrocih ter naj predlaga prihodnjemu občnemu zboru, ki naj se še med letom skliče, sredstva, po katerih bi se gori-

skim zapuščenim slovenskim otrokom priskrbel potrebni poduk. Mejni grof Anton Obizzi menil je, naj bi se dotična prošnja na primerno mesto uže pri tem zboru sprejela. Ker zbor ni imel pred sabo potrebnih dat, obveljal je predlog g. Grče, ki je bil enoglasno sprejet.

Društvenik g. Kerševani stavil je predlog, naj se naroči društvnemu odboru, da bi skrbel 1. za postavljanje pušic po različnih občinah, v katere bi se nabirali doneski za narodne šole, 2. za odpravljanje nevarnega ovinka na šempeterski cesti pred ondašnjo župnijsko cerkvijo, 3. za odpravo mitnice pri vitovinskem mostu. Predlogi se sprejmejo brez ugovora.

Ker ni nikdo stavil drugega predloga, pretrgal je predsednik zbor za nekaj časa, da so se društvniki pogovorili zaradi volitve. Ko se zbor zopet odpre, voli se na predlog g. Bl. Grče z vsklikom za predsednika vitez dr. Tonkli, ki se s kratkim pa jedrnatimi besedami zahvali za izkazano čast. Na to se volijo na predlog istega gospoda vsklikom vsi lauski odborniki zopet, le g. dekan Cibič je nov. Odborniki so: dr. Al. Rojic, dr. N. Tonkli, dr. Gregorič, Anton Cibič, Andrej Jeglič, Franc Povše, Peter Kobal, Andrej Kocijančič, Jožef Nanut. Namestniki so bili izbrani gg.: Ignacij Kovačič, Jožef Bajec, Silvester Čigoj, Franc Hmeljak, Vinko Zega.

Na predlog g. Bl. Grče izreče zbor svoje zaupanje in zahvalo bivšemu g. predsedniku in celemu odboru. S trkramim navdušenim živio-klicem na Njegovu Velikanstvo, presvitlega cesarja sklenen je bil občni zbor.

V odborovi seji, ki je bila koj po občenem zboru, izvolil je odbor izmed sebe podpredsednika dr. Gregoriča, tajnika Franca Povšeta, denarničarja Andreja Jegliča. Iz seje želimo, da bi društvo z novo voljenim odborom tudi v tekočem letu prav lepo se razvijalo in mnogo storilo za posten napredek goriških Slovencev. Želimo mu v ta namen prav krepke vsestranske podpore.

Šolstvo na Cerkljanskem.

Iz cerkljanskih hribov.

Cerkljanom in cerkljanskemu okraju sploh se rado očita, da so v omiki za drugimi preveč zaostali, da so še celih sto let za drugimi. Res je sicer, da se naš okraj ne more še meriti s tisto mero, s katero se meri večina okrajev na Goriškem; res je, da ne moremo še stopiti v kolo tistih vasi in trgov, katerim že cvete lepša sedanost, kateri že več ali manj uživajo sad prajsneja truda, med tem ko moramo mi še pridno orati in sejati. A resnica je tudi, kar mi vsak rad potrdi, kedor naše razmere pozna, da naš okraj ni za toliko let nazaj, kakor ga nekateri obsojujejo, in da je ravno naš okraj v zadnjih letih napravil tak korak, kakoršnega malo kak drug v tako kratkem času. Glavna naloga nam tedaj bodi, da s pričetim delom pridno napredujemo, da našim obsojevalcem čez nekaj časa tisto mero napredka in omike pred noge postavimo, s katero se sedaj drugi ponašajo, da s ponosom in brez strahu glavo povzdignemo ter porečemo: „Tukaj smo, prosimo, sodite nas“. Kako pa to dosežemo? K temu nam bodo pomagala naša bralna društva, krepko delovanje za naroden napredek navdušenih mož in pa dobro urejeno šolstvo. O obeh prvih točkah se je že mnogo pisarilo, samo o šolstvu še nikedar; zato prestopimo danes k tretji točki ter pogledimo, kako se razvija in na kaki stopinji je naše narodno šolstvo.

Redno šolstvo se je na Cerkljanskem še le v zadnjih letih nekoliko razvilo, kajti še pred par leti je bila pri nas samo ena redna šola in to dvorazrednica v Cerkuem. V zadnjih letih se je to število nekoliko pomnožilo in upati smemo, da nam čas tudi to dopolni, kar še pomanjkuje. Napredek se sicer prikazuje, ali z napredkom niso gg. učitelji in duhovni pomočniki povsem zadovoljni, dasiravno niso sami tega krivi, ampak precej slabo šolsko obiskovanje, ki je pri nas, splošno govoreno, pomanjkljivo. Kaj je temu vzrok? Glavna vzroka sta prevelika zaničnost sta-

rišev in prevelika popustljivost krajnih šolskih svetov. Ako hočemo imeti dober napredek in redno obiskovanje, moramo tudi skrbeti, da starša dovedemo do tega, da bodo svoje otroke redno v šolo pošiljali. To pa dosežemo na dva načina: s podučevanjem in s kaznijo. Naši ljudje so večinoma (ne ravno povsod in ne vsi) še stare korenine. Njih neučeni, neomikani predniki so jim originali (vzgleddi), — na to se naslanjajo in zidajo svojo truttev; zato ne spoznajo, kako korist imamo od šole. Treba je tedaj, da to sami spoznajo, da jih pri vsaki priliki skušamo privedi do spoznanja šolske koristi. Ko se to zgodi, se tudi obiskovanje nekoliko zboljša, ker skušnja nam kaže, da samo kaznovanje pri nekaterih malo izda, da nekatere celo bolj trmaste napravi. In vendar ne smemo tudi tega pripomočka zanemarjati, ampak moramo ga, kjer ni drugače, pogosto v rabo vzeti. V razsodbo in predlaganje dana je ta oblast krajnim šolskim svetom. Kedor je imel že priložnost to stvar bolj natanko spoznavati, ali kedor to stvar dobro razume, mi rad pritrdi, da ravno predstavljanje krajnemu šolskemu svetu ni tako lahko, kakor bi si kedo mislil, — ampak da je težka in neprijetna naloga. Predsednik mora imeti dober želodec in dostikrat zataknena ušesa. Naši ljudje (in to je še po mnogih drugih krajih) ne poznajo postav, ne vedo, ali pa nočejo verovati, od kod prihajajo, nočejo poznati lastne koristi, zato zvrnejo vzrok vsake kazni na predsednika. To še ni dosti. Obsujejo ga z grdimi priimki in kletvinami od nog do glave, zato se ta posel marsikomu precej zamrzi; mož zgubi pogum za nadaljno postopanje, češ: čemu bi po nepotrebnem spravljaj sovraštvo v hišo?

Gg. predsedniki! Res je, da vaše opravilo rodi dostikrat jezo in sovraštvo, a to naj vas ne straši. Tolaži naj vas misel, da sedanje ljudstvo vašega postopanja ne razume. Navdušuje naj vas zavest, da delate iz blagega in čistega namena, le soobčanom v korist, z namenom, da bi tudi vašim ljudem prišla lepša bodočnost, z namenom, da spojujete s tem svojo nalogo. In kadar morate za vaše blago prizadevanje kako grenko slišati in požreti, — naj vas to ne žali, ampak z mirnim srcem recite: „Gospod, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.“ Sedanji rod vam je nehvaležen, ker vas ne razume; a pride čas, ko se vas bodo sedanji učenci kot odrasli moške hvaležno spominjali, ter vaše ravnanje odobraval. Ko vam marsikdo, kateremu je le vaše ravnanje pripomoglo, da je prišel do veljavnega moža, polen hvaležnosti stisne roko z besedami: „Stoterna hvala vam, gospod“; ko boste videli nasledke vašega prizadevanja na več straneh v podobi svetlih zvezd; ko z veseljem zapazite in pozdravite bližajočo se lepšo prihodnost svojemu ljudstvu, tedaj se tudi vam razjasni obraz, vse obsojevanje in zmerjanje pozabite in odpustite ter z neizmerno zadovoljnostjo sami sebi priznate: „Saj sem vendar le pametno delal.“ Ako tedaj hočemo, da se tukajšnje šolsko obiskovanje zboljša, se moramo z vso oostrostjo in krepkostjo prijeti dela. Ne glejte na besede nerazumnih trdovratnežev! Kaj bi bilo s poslanci in ministri, katere celo po humorističnih listih rišejo, ako bi jih to tako hitro oplasil? Pogum tedaj, in vodijo naj vas pri tem delu besede pesnikov:

Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan!
Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
A delo in trud vam nebo blagoslovi!

Sekec.

Dopisi.

Iz Kanala, 14. januarja. — 11. t. m. okolo 2 zjutraj nastal je v našem trgu ogenj, ki je v kratkem času upepelil hlev in skladišče za seno. Obeje je bilo zavarovano. Nevarnost je bila velika; zato vsa čast našim gasilcem. Kako je požar nastal, se ne vé; le toliko nam je znano, da omenjeni pogorelec prišel je prav tisto noč in sicer ob eni uri in treh četrtih popolnoči s konjem domov. Ko je konja spravil na

svoje mesto v štali, odšel je na svoje stanovišče, ki ni daleč od štale. Takrat ni bilo bojda še ognja viditi, a ob 2 urah in eni četrtinki bila je že vsa štala v ognju. Hlapec je spal v štali in malo je manjkalo, da ni zgorel. Toliko razuma in poguma je imel, da je živino iz štale odgnal, tolike poguma pa ni imel, da bi bil on ali pa njegov gospodar, ko je videl, da vse gori, sosedu na pomoč klical. Bog varuj, da bi bil veter pihal kakor pretekli teden, zgorelo bi bilo lahko pol Kanala. Bog nam je pa o pravem času po dobrih in hrabrih ljudeh prišel na pomoč. Slavna tukajšnja žandarmerijska postaja in pa slavna prostovoljna požarna straža kanalska bili sti prvi pri rokah. Ko so pa na zvon udarili, prihitelo je občinstvo, č. duhovščina, gg. c. k. uradniki, možki in ženske, staro in mlado, vsi so delali in pogumno pomagali, kolikor se je moglo pomagati. Vredno bi bilo vsakega posebej javno omeniti, posebno člane požarne straže, in pohvaliti. Naj bude le splošno rečeno, da od gosp. poveljnika do zadnjega moža vsi so pokazali, kaj si upajo. Dasi se je nemogoče zdelo, po eni četrtinki delovanja bila je prva stražarska nevarnost uže odstranjena. Čast in presrečna hvala torej sosedov pogorišča vrlim požarnikom in vsem, ki so pomagali.

Ker imam uže pero v rokah, naj omenim, da nekemu tukajšnjemu krčmarju je slavno županstvo prišlo na sled, da je imel popačeno in pokvarjeno vino. Ni davno časa, da ga je moral vprico slavno zdravstvene komisije na gnoj potočiti. Tako vino, ako bi ga človek tudi med dobrim vinom le malo popil, spravilo bi ga prezgodaj pod zemljo. Na dejamo se, da slavno županstvo bude tudi zanaprej v vsakem oziru na tega tička dobro pazilo, posebno naj se pazi na to, da bo tudi ta krčmar o svojem času kakor drugi krčmarji svojo krčmo zapiral, ker tam ni cele noči mira. Zato se priporočimo delegiranemu policijskemu komisarju, gosp. St., po domače „Brenčelju“. Tako brezvestno pačenje vina moralo bi se po mojem mnenju še ostreje kaznovati. Takemu možu naj bi naložili kazen in naj bi mu odvzeli pravico vino točiti. Tak mož dela škodo vinopivcem, katerih zdravje duva v nevarnost, pa tudi celemu trgu, ker pridejo naši drugi krčmarji po nedolžnem v slabo ime.

Kanal, 14. januarja. — Zaradi spisa „Razmere na Kanalskem“, ki ga je prinašala lajska „Soča“, se je mnogo govorilo in ugibalo po našem trgu. Kakor je razvidno iz zadnjega dopisa iz Kanala, nekaterim osebam ni po volji tudi oseba, ki je o tem pisala. Tudi jaz ljubim svoj rojstni kraj, vendar moram na mojo žalost priznati, da je bilo prav v tistih „razmerah“ mnogo resničnega odkrito. Dopisnik gotovo ni hotel črtni Kanalcev ni njih okraja, ampak želi kot ljubitelj svojega naroda, da bi se povsod in tudi pri nas na bolje obrnilo, kajti mnogi so spali, in če se bude naša „Čitalnica“ prebujevala, se bo z nami veselili, njegov cilj bo dosežen. Do sedaj ni napravila še nobenega naprednega koraka; g. predsednik z odborom vred nam je le obljubil tombolo s petjem in predavanjem. Po delu se bomo še le hvalili, konec dober, vse dobro! Sicer se pa nadajam, da se letošnji program uresniči in v tej nadi čestitam slavnemu čitalniškemu odboru uže naprej. Na svidenje v čitalnici!

Iz Trnovskega gozda, 15. januarja. (Tramvaj.) Draga „Soča“, vzemi v svoj predel te črtice. V preteklem letu pisala si o koristi male železnice iz Trsta v Gorico in dalje v Vipavo. Naj podjetniki tramvaja izvedo, kako korist bi imela železnična proga za podjetnika, državno blagajnico in občino, ako bi se potegnula iz Gorice na Trnovo, ali pa tudi na Lokve, Karnico in spet na Trnovo. Dolga bi bila iz Gorice na Trnovo 12 kilometrov, od Trnovega čez Lokve in Karnico in spet na Trnovo okoli 14 km., skupaj tedaj 26 kilometrov. Zasluzilo bi se na leto nad 60 tisoč goldinarjev. Samo gozdna blagajnica plača na leto nad 60 tisoč gl. za vožnjo drvi in oglja in mora zraven tega še z veliko težavo voznike pritiskati, da to vožnjo dovršijo, čeravno so dobro plačani.

Vozniki vozijo, kar morejo in še preveč, pa dosti je dosti. Od kubičnega metra drvi se jim plačuje po 1 gl. 80 kr. do 2 gl., da jih pripeljejo v magazin (skladišče) v Gorico. Od oglja dobijo pa po 4 gl. za tono ali za 10 kvintalov. Drvi se izpelje na leto od 30 do 40 tisoč kubičnih metrov, oglja nad tisoč ton, to je nad 10 tisoč kvintalov, čokov nad 5 tisoč metrov, ledu nad 2 tisoč kvintalov, apna tudi toliko. A koliko tisoč kubičnih metrov še drugih drvi in koliko pa še privatnega blaga! Tako se lahko reče, da bi tramvaj zaslužil nad 60 tisoč gl. na leto. In te vožnje ne prenehajo še 100 let, ali pa še tisoč ne.

Kaj pa porečejo dosedanji vozniki? Boljši se jim bo godilo; saj bodo do postaj vozili. Dandanes tako preveč vozijo, da sami sebe in živino pokvarijo in še celo kmetijstvo zanemarijo. Sami nimajo počitka in njih voli ves gnoj na cesti pustijo. Ob času košnje pa stane kmeta nad 200 gl. seno spraviti. Se vé da to delo vičidel le ptujci dovršijo, domači se pa po cestah trpinčijo. Marsikdo poreče, da tudi

dosti denara po krčmah zapravijo. — Saj ga morajo, saj so noč in dan na cesti; dobi jih dež, sneg in všina; če ne izpije kozarec vina, bo malo vozaril.

S Kubaridskega, 6. januarja. — (Navada — davek!) Govoril sem s kmetom o volitvah, o njih važnosti in pomenljivosti, o previdnosti pri izbiranju posilancev itd. — „Hm, ja!“ dé mi on, „dve reči bi bili za nas potrebni. To naj bi nam poslanci dosegli: da bi vsak oča bil gospodar jedrega sinu gledé vojaštine, pa — da bi ne bilo trebé takih dot dajati“. No — uže! Pa o drugem nekaj posebej.

Tedaj poslanci naj vam napravijo postavce, naj vam prepovedó, da nimate visokih dot dajati ni sprejemati (tirjati)? Menda bi si v tem lahko sami pomagali brez postavce; samo pameti in trdne volje je treba. Pa le prerado velja pri ljudeh ta le postava: „Tako delajo drugi, jaz moram tudi; kaj porekó ljudje, če ne? Treba iti za svetom!“ Malo več samostojnosti bi trebalo; čez moč ne dajati — in tudi ne obljubovati!

Drugodi ne poznajo tolikih dot. Kakšne so n. pr. dóte na Bolškem ali pa na goriškem Krasu itd. Par sto je onde uže nekaj. A pri nas? „Berač“, ki ima 2 kravi v hlevčku, pa uže o bljubi 5—6 sto (ali jih plača, je drugo uprašanje!) Če nima 1000, še nič ni poštet! Odtod tudi izhaja, da se pri zakon-skih zavezah le preveč gleda na — stotnice! — Kupčija — barantija — kšeft! Pa pravijo, da je naš kmet praktičen, t. j. da gleda na svojo korist. Ali tudi tú? — V resnici uže ne! Da bi bila prejeta dota njegova lastnina: onda dakako bi bil kmet na koristi. A tako, ko prejme „doto“ le kot brezobrestno posojilo, in ga morajo pozneje on ali njegovi zopet odšteti: ne more se govoriti menda o posebnem dobičku. Če je prej dobro, pa pozneje ščepi. Resnica je, da se preveč gleda na to. Tako je naš kmet v vednih stiskah. Komaj „odpart“ svoje brate in sestre, uže mora stiskati „parte“ za svoje lastne otroke. — Odtod mnogemu — gre težko za denar! „Saj hiša je dobra“, glasi se včasih, „a za denar jim gre težko!“ Ni čuda, če mora jeden studenec polniti toliko posod, ki niso odveč plitve!

Naši hribovci in dolinci prodajajo marsikaj, kar donša penenze: a živenje jim je čestokrat revnejše, nego Trentarju! Kmečka prevzetnost je huda včasih: iz same prevzetnosti — trebé stradati! Malo ponižnosti bi ne škodovalo. Ponižni bodite: pa ne bo treba pomoči od deželnih poslancev!

Iz gôr, dne 8. januarja. — (Gozdi in gozdnarji!) Gozdi so dobri, koristni, potrebni. Škoda, da jih ljudje tako malo cenijo in varujejo, da tolikokrat poje neusmiljena sekira, kjer bi ne smela, ali kader bi še ne smela. To nam pričajo goličave, kiso se uže zelo razširile. Lahko je podreti, a zidati ne tako; lahko gozd počrtati, a teže ga zarediti. Res, da je v gozdih lep kapital; a trebé ga čuvati in le obresti previdno rabiti. Človek ne smé biti tako volkát in sneden in svojepriden; treba, da tudi drugemu kaj privošči, da tudi zanamcem še kaj pustimo. Brati je, kako hudo je razsajala povodenj po Tirolskem, Koroškem itd.; mnogo je tega krivo pomanjkanje gozdov. In tako tudi drugodi se mnogo prizadevajo po Tirolskem, Vlaškem, v Švici, na Nemškem (Taunusu) v Karpatih in na našem Krasu, da bi zopet gozdi vzrasli. Se vé da je to težko, po nekodi celó nemogoče; če povodenj vso zemljo spere se skalovja, kje če potlej drevo poganjati? Stari L — ik v K. g. je znal pripovedovati, da je bil v S. nad cerkvijo nekada črn gozd; a zdaj je onde samo kamenje in laborje. Doli s curkom, gori po niti! Tako pri zdravji, sreči in pri gozdu tudi!

Zato se ne morem ujemati z onimi, ki dejo: kaj to, čemu ti gozdni čuvaji? saj kmet zna sam čuvati svoje gozde! Ni res! Če bi bili ljudje pametni, bi še marsičesa drugega ne bilo treba: niti vojakov, niti vojsk — tega največjega madeža človeškega rodu — niti orožnikov, niti ječ, niti posilnih delalnic itd. A trebé računati s faktorji, razmerami, katere imamo. Kmet ne zna ali noče varovati gozdov, kakor se tiče, zato ker je njegov obzor majhen, ker skrbi le za se. A ta, komur je skrb za vso državo, ki ima vedeti za vse, ta presodi stvar drugače. In če se godi, da mora tú pa tam kaka občina plačati kazen radi nemarnosti v oskrbovanji gozdov ali njih iztrebljenji, prav je!... Tako naj bi se zgodilo še komu drugemu, ki iz lahkomišelnosti ali sebičnosti drevje oškoduje, da se potlej posuši.

Pravim tedaj: gozdni čuvaji so nam potrebni; treba je malo v prihodnost pogledati. In prav je, če o taki priliki ljudstvo podučujejo, kaj je treba in kako. — A ti kmetič, poslušaj pazljivo njihove besede in ravnaj se po njih — dobro ti bo, ali če tebi ne, vsaj tvojim otrokom. Sploh vedi: da še ni neumno, kar se tebi neumno zdi. Mnogokrat se človeku odprejo oči, kader je uže prepozno. In tedaj kliče in zdihuje: O, da jaz nisem imel koga, da bi me bil posvaril. Glej, svari te gozdna postava: spoštuj jo!

G. B.

Z Bolškega, dne 9. januarja. — (Bolška čitalnica zgled narodnjakom, odgovor nasprotnikom!) Ne vé, kaj da se nikedo ne zgane, da bi kaj povedal svetú o našem stanju. To vendar ni prav; ne skrivajte luči. Pokazite se, da vas bodo tudi drugi videli.

Naša čitalnica je imela svoj občni zbor dne 27. preteklega meseca. Bil je navdušen, lep, pomenljiv. V odbor so zbrani možje, na katere se lahko zanašamo; prvosednik g. Alojzij Z. Prav! Kedor je za delo, naj se ne odteguje, naj se ne izgovarja. Bog in sreča!

Časnikov je narečenih za l. 1884 18: 16 slovenskih, 1 hrvaški (Hrvatska Vila) in 1 nemški (Tribüne.) Dosti za nas; pa še drugod tako pri enakih razmerah. Menda naša čitalnica v tem ne bo med zadnjimi.

A posebno pohvalno imam omeniti, da se je sl. čitalnica poprijela v „Soči“ omenjenega nasveta gledé potovalne čitalnice. Če so potrebni potovalni učitelji, jednako i čitalnice! Dovolilo se je tudi letos v podporo „Mir-u“ 12 gl. To pa tako: da ostane 5 listov uredništvu v razdeljenje mej Korošce, ostalih 7 listov pa se je določilo za napravo potovalne čitalnice. Saj je tudi pri nas potreba bujenja! In sicer bodo romali listi: 1 po Trenti, 1 po Soči, 1 po Koritnici in Kalu, 1 po Balšici, 1 po Srpenici, 1 po Žagi 1 po Bolci. Pa še drugodi tako!

In še to imam omeniti. Nasvet gledé tega je prišel od našega g. Durj., ki zastopa tú srednji stan. Dobro znamenje! G. nasprotniki! tú imate dokaz, da niso narodnega mišljenja le nekateri vznešenjaki (fanatiki), nego da je uže ljudstvo zraven. —

Po sklepu čitalniškega zbora ima se tudi napraviti posebna deska-kazalnica, ki bo značila čitalnično sobo. — Prav dobro! Pokazimo, da so tu za narodno stvar „tla že utrjena“.

P.ov.

Iz Ljubljane 9. jan. Mojemu zadnjemu dopisu pripetila se je nenavadna čast, dasi je vaš list, kakor meni nekdo, ki se koprca na „srenjskem pašniku“, tukaj v Ljubljani malo čitan. Kar trije junaki so skočili nanj. Med temi tremi je celó — čudite se in strmite — naša ljubeznjiva nemška teta, uradna Laibaharica, kateru vam se vé da ne pride nikoli pred oči. Ves moj dopis je od besede do besede prinesla v nemškem prevodu. V resnici nezasluzena čast! Zraven pa stavi v oklepje svoje opazke. Da te opazke niso ne duhovite ne dovtipne, mi čisto lahko verjamete. Odkod bi stara gospa vzela duh in dovtip, ki zmerom le plete oficijozno nogavico in ki je kakor tista Klara, ki po noči šiva, po dnevi para, kakor se jej od zgornj ukazuje. Tudi stare „Novice“, ki so uže davno pozabile, kaj so bile slovenskemu narodu in so vso svojo lepšo preteklost vrgle pod klop, zagodrnale so nekaj na vašega dopisnika. Tretji junak se je oglašil na „srenjskem pašniku“. Ta mojemu telesu ne dovoljuje prostora tukaj, ampak išče me tam ob Soči, a iz Ljubljane mi privošči samo „inspiracijo“. Najbrž sodi po sebi in misli, da kakor pri njem tako tudi pri družih ni dopisa brez „inspiracije“. Naj mu bude, ako ga veseli. Toži se na osebnosti v mojem dopisu, kjer jih pa ni. A on sam išče osebo dopisnikovo, nikjer pa ne pravi, da nisem pisal resnice, ali da sem pretiraval. Pač pravi: „da v čudno zvezo devam gos-tilniško življenje s slovstvenim prosperom“. Ni res! V zvezo sem ga deval le s socialnim, in kdo bi tajil, da ni v zvezi? Podtika mi tudi izdihljaj: kaj bo iz našega slovstva? Ta izdihljaj se je izvil iz dopisnikovega peresa, nikar par iz mojih prsi.

Nadalje pravi: „da ni opravičeno niti umestno trgati si lastno kožo s telesa.“ No o tem bi se dalo govoriti. Jaz menim in menda tudi kirurgija uči, da se včasih mora rezati ali celó žgati tudi „lastna koža“. In prav mi Slovenci imamo o tem bridke izkušnje. Ne godilo bi nam se, kakor nam se godi v resnici, ako bi bili zmerom in o pravem času rezali in žgali divje meso na svojem telesu. Le mislite na... pa imen nečem navajati, saj so znana vsem. Ali je potem čudo, ako mnogi pri nas to najnovejšo ero nezaupljivo od strani opazujejo. Po naravnih zakonih imajo enaki vzroki enake posledke. Naša nezaupljivost je na pravem mestu. Ako vidimo morebiti prečrno in ako nas prihodnost uveri o protivnem, tem bolje. Gotovo tega ne bo nobeden tako vesel, nego vaš dopisnik.

Iz Ljubljane, 10. jan. — *) Zaduji dan starega leta nam je prinesel izjavo, gotovo vsakemu zavednemu Slovencu zaželjeno, ki je pregnala marsikake skrbi in bojzani in je obudila v srci vsakega domoljuba vse se nade za novo leto. Klub naših deželnih poslancev je namreč izjavil, da narodna večina deželnega zbora je v vseh bistvenih stvareh edina, da vsi poslanci hočejo složno postopati, varovati in potezati se za koristi in želje ne samo krajskih ampak vseh Slovencev. Kranjskim državnim poslancem pa se je naložilo delati v tem smislu v sporazumljenju z drugimi slovenskimi tovariši tudi v državnem zboru in pri miu-

*) Od drugega dopisnika.

sterskem predsedniku grofju Taaffeji. To izjavo so podpisali brez izjeme vsi narodni poslanci deželnega zbora in s tem so slovesno priznali, da nesrečne razprtije ni več med njimi. Bog daj, da bi se nikoli več ne vrnila med narodne poslance in voditelje! Kak vspeh bo imela ta izjava, o tem se ne da še soditi, ker je odvisen ne samo od poslancev, ampak tudi od vlade. Da le poslanci ostanejo edini in neupogljivi, vspeh gotovo ne izostane. Za dobro znamenje imamo, da so tudi vladni in oficijozni listi ponatisnili omenjeno izjavo, med njimi tudi naša stara tetika „Laib. Ztg.“ ki je bila navadno gluha za želje prebivalstva. Ta časnikarska tetika dala si je v najnovejšem času malo hvaležno zadačo, slovenske liste učiti, kako in kaj naj pišejo. Ne vem, ali bodo hoteli ravno tako plesati, kakor ona piska? Zameriti jej ni, ker ljudje se kmalu navadijo starih ženic, ki razkladajo pri kofetu svoje nezore, kako bi svet moral biti ustvarjen, da bi bilo njim prav. Tudi Vašega drugega dopisnika iz Ljubljane, ki je tožil konec starega leta v „Soči“, koliko kvara je naredila v deželnem zboru nastala razprtija zaradi glasovitih 600 fl. za nemški pouk v narodnih šolah, hotela je „Laib. Ztg.“ osmešiti in logike učiti. Je li padel nje poduk na rodovitna tla, ne vem. Jaz bi sodil, da bi ne bilo naprčno, ako bi se za 600 gl. vsi kranjski fantiči nemški naučili; prihodnje leto bi gotovo ne bilo med poslanci nobene razprtije, ako bi kdo predložil 600 gl. za pouk v latinščini, ki je gotovo tudi potrebna, ker imajo uže tako zaupanje v talente učencev naših ljudskih šol. Potem bi prišli na vrsto drugi jeziki in predmeti: francoščina, matematika, fizika itd., ki so gotovo tudi vredni vsak po 600 g. Kako učeni bi bili vsi naši trgovlavi paglavci, ki sedaj še zajemajo svojo modrost iz abecednika!

Zdravje ml. g. škofa dr. Pogačarja se ni še nič na bolje obrnilo. V soboto je bil slovesno previden s ev. sakramenti za umirajoče. Časnikarske govorice o imenovanju pomočnika bolnemu škofu in dozdevnega naslednika v osebi kanonika g. dr. Gogale so prazne in izmišljene. St.

Politični pregled.

Lansko poletje je bila na Dunaji takozvana električna razstava, kateri je bil pokrovitelj cesarjevič Rudolf. Cesar zahvaljuje se cesarjeviču v lastnoročnem pismu za pokroviteljstvo te razstave, s katero so se velevažni gnetni in duševni interesi pospeševali, ter mu izreka popolno pripoznanje za njegov trud. Ob enem je bilo mnogo oseb odlikovanih, ki so si za to razstavo pridobile posebnih zaslug.

V gosposko zbornico je bilo tudi letos imenovanih dvanajst novih udov, da bi se prostori napolnili, katere je v teku časa nemila smrt spraznila. Levičarji se hudujejo nad Taaffejem radi tega imenovanja, češ da se ni oziral na njihovo stranko, prav za prav le radi tega, ker vidijo v tem znamenje, da Taaffe ne misli še odstopiti.

Ruski minister zunanjih zadev pl. Giers pride 19. ali 20. t. m. na Dunaj in sicer, kakor je poluradni ruski list objavil, vsled osebnega povabila našega presvitlega cesarja. V občo se sodi ta pohod kot znamenje miru.

Predlog ogerskega ministra Tisze (kalvinista), da bi se smeli na Ogorskem judje ženiti s kristjani, je bil v ogerski gosposki zbornici že v drugo zavržen z 200 glasovi proti 191. Ministri so sklenili, da se zadovolijo s tem glasovanjem in da ne bodo skušali svoje sreče na tem polji. Prav imajo, kajti na Ogorskem je marsikaj bolj potrebno, ko taka postava.

Na Hrvaškem postajajo duhovi vedno bolj razburjeni. Po hudi debati sprejela se je takozvana indemitetna postava z 69 proti 25 glasovom; a že 13. t. m. bila je pri Markovičevem predlogu gledé postave o žandarmeriji zopet tako burna seja, da je moral predsednik sejo zaključiti. Starčević je zopet tako ropotal, da je bil vnovič za osem sej iz sabora izključen. Predsednik je postavil pred vrata žendarme, da branijo Starčeviću vstop v zbornico.

Med Črnogorci in Albanci nastane najbrže zopet boj. Gusinjski paša se je uprl Črnogorci, ko je hotela zasesti to pokrajino, ki je bila Črnogorcem odstopljena. Črnogorski sokoli so sklenili pokrajino se silo vzeti; razdelili so že med ljudstvo orožje ter zbrali si poveljnika Stojana Kovačevića.

Sin nemškega kanclerja Bismarka, po imenu

Herbert, pride k nemškemu poslaustvu v Petrograd. To je zopet po nazorih nekaterih časnikov znamenje miru in povoljnih razmer med Rusijo in Nemčijo. Tudi Bismark je bil ob svojem času v Rusiji; pravijo, da je bil pri ranjtem Gorčakovu v šoli; mogoče, da hoče oče tudi svojega sina in bojda naslednika v ono šolo poslati.

Lažnjivi prerok — Madi — dobro napreduje. Iz Kajire se poroča, da se je vse prebivalstvo na obeh bregovih belega Nila zanj izreklo. Zveza s temi deželami je pretrgana, bati se je celo, da se posadka iz Kartuma ne bo mogla umakniti. Iz Tripolja prodira, kakor pravijo „božji poslanec“ šejk Senussi, da se Madiju pridruži.

Zadeve med Kitajci in Francozi so se na slabše obrnile. Kakor se poroča, dela kitajska vlada velike priprave za vojsko s Francozi. Oborožila je nad 200.000 vojakov. Mogoče je pa še večno, da se v zadnjem hipu stvar poravna.

Domače in razne vesti.

Milostljivi knez-nadžkof dr. Alojzij Zorn, dovršil je v nedeljo, 13. t. m., svoje petdeseto leto življenja. Drugi dan, 14. jan., pa prvo leto svojega škofijstva. V veliki cerkvi pela se je iz tega povoda v ponedeljek slovesna maša. — Prevzvišeni c. k. namestnik tržaški bil je tisti dan v Gorici; morda je bil prišel čestitat.

Duhovske premembe. Veleč. g. Andrej Marušič, profesor veroznanstva na c. k. gimnaziji v Gorici, postal je knezonadžkofijski deželni šolski nadzornik za ljudske šole. — Umrla sta č. gg.: Anton Samar, beneficijant na Vrhovlju, rojen 11. jan. 1819 v Flejani, in Franc Costa, vikar v pokopi, sedaj v Gorici, rojen 11. marca 1817 v Vertobji. Naj v miru počivata. — Obolel je za mrtuom č. g. Lampe.

Goriška čitalnica priredi v soboto, 19. t. m., ob 9. uri zvečer v svoji dvorani plesno zabavo, pri kateri bo godila tukajšnja vojaška godba. Med počitkom bo tombola namesto besede, ki se je vsled neprilakovanih zaprek morala odpovedati.

Lep vzgled, kako je treba spoštovati ljudski jezik, daje c. k. oblast, ki je dala zapisat neko prepoved na tukajšnje vojaško skladišče, ki je v ulici sv. Klare. Razen za tisto oblast uradnega nemškega jezika naznanjena je prepoved tudi v slovenskem in italijanskem jeziku. Želeli bi, da bi si to v posnemo zapomnile tudi druge oblasti, ki hočejo občinstvu kaj naznaniti, ker tako ravnanje je res modro in beli zid radi tega nič ne trpi.

Meščanom večim italijanskega jezika je naznanil mestni muicipij na povabilo sl. c. k. okrajnega glavarstva, da načrti za napravo tramvaja iz Trsta v Gorico in dalje v Vipavo so razpoloženi na ogled pri imenovanem glavarstvu. Ali Slovencem tega ni treba vedeti?

Prof. Čebularja „Fizika“ za nižje razrede srednjih šol dobila je, kakor smo iz zanesljivega vira izvedeli, ministersko dovoljenje, da se sme rabiti kot šolska knjiga na razredih s slovenskim učnim jezikom. Čestitamo!

G. Zampieri, redarski nadzornik v Trstu, čegar ime se je pogosto imenovalo, ko so se preteklo jesen v Trstu godili nemiri, umrl je naglo za mrtuom. Bil je tudi brambovski stotnik.

V Grgarji napreduje, kakor se nam poroča, cerkveno petje prav veselo. Pevci znajo lep latinske odgovore pri slovesni sv. maši, pa tudi narodno petje pri navadnih, tihih mašah gojijo prav uspešno. Res lepo, kadar se more o kaki občini tako pohvalno poročati. Le krepko naprej na pravi proti, katero ste nastopili, vrli pevci.

V Gradnem je bil 1. dan novega leta velik shod (brez plesa), kakor prejšnje čase, toda letos je bil omadeževan z grdim prizorom. Tik pred cerkvijo se je vnela, ko je ljudstvo k večernicam vrela, strahovita tepeznica. Mnogi so nesli svoje krvave glave v potok prat. Preiskava pokaže, kaj je bilo temu vzrok; stvar je bila menda pred prazniki pogovorjena na zahodu. Redarstvo čuj!

„Slovenskega jezika“ odbor je sklenil napraviti „besedo“ predzadujo nedeljo pusta. Za društvenike, ki niso dolžni lanske letnine, bo vhod k veselici brezplačen; drugi plačajo vstopnino 20 kr. Spored objavi se drugi pot.

„Slovnica slovenskega jezika“ za Italijane se išče pri odboru „Slovenskega jezika“; zato se obrača ta do slovenskih pisateljev na Primorskem z nujno prošnjo, da bi kdo tej potrebi zadostil! Slovnica naj bode majhna! Naprej!

„Rokodelsko bralno društvo“ v Tolminu priredi drugo soboto, 26. januarja t. l., v Lovretovi dvorani veliki ples, ki začne ob 8. uri zvečer. Odbor je razposlal vabila vsem druženikom in prijateljem društva.

V Korminu sprejeli so žendariji v svoje varstvo nekega g. Mihaela Vigna, ki se je vračal iz Rima, kjer se je udeležil slavnosti v spomin umrlega kralja Viktorja Emanuela in kjer je tudi obširno govoril o Avstriji v smisli irredente. Med tem ko je on v Rimu govoril o Avstriji, je policija v Trstu preiskala njegovo stanovanje na zahtevo c. k. sodnije v Trentu. Vigna je rojen Italijan pa živi že več let v Trstu kot brivec.

„Tržaški Sokol“ imel je 13. t. m. svoj občni zbor, v katerem se je volil novi odbor. Predsednik je zopet g. Vučkovič. Društvo šteje nad 260 udov in je imelo konec leta v blagajnici gotovine 260 gl. — „Sokol“ priredi 26. januarja t. l. veliki ples, 26. februarja pa plesno zabavo s šemami v dvorani gostilne „Monte verde“. Začetek bo vsak krat ob 9. uri zvečer; vstopnica volja 1 gl. za posamezne osebe, 2 gl. za družine.

V Pazinu razpocila se je petarda 31. dec. pret. leta zvečer pred gimnazijskim poslopjem. Pravijo, da je veljala g. ravnatelj Hafnerju, ki je bil malo prej od presvitlega cesarja odlikovan. Drugi dan došlo je ravnateljstvu žalno pismo s podpisom: il comitato.

Na Dunaji ni prijetno bivati. Neki kupčevalec z vrednostnimi papirji in menjalec raznega denara, Eisert po imenu, imel je svojo štacuno v eni najobljubenejših ulic dunajskega mesta (Mariahilferstrasse, 55). Danes teden ob 6. uri zvečer bil je v svoji menjalnici; dva njegova otroka z učiteljico bila sta v stranski sobi, kjer sta se učila. Naenkrat stopita v štacuno dva maža, ki sta bila lepo oblečena in sta se lepo obnašala. Gospodar ju popraša, kaj želita. Odgovorila sta, da hočeta nekaj denara meniti. Ko se gospodar obrne, da bi vzel denar iz omare, udari ga eden v glavi v svo močjo. Gospodar začne vpiti in zbeži v stranski poti na dvorišče. Roparja hitita za njem in ga tako pobijeta, da obleži mož v nezavesti. Vrnivša se z dvorišča zapreta vrata za sabo, gresta v sobo, kjer je bila učiteljica z otrokoma, ubijeta enega otroka, da pri tej mrtvi ostane, učiteljico in drugega otroka pustita pa v nezvesti in v krvi v njih sobi. Na to se vrne v štacuno pobereta, kar moreta, in zbežita. Med tem, ko sta ona ropala, bil je tretji tovariš zunaj na straži, da bi jih kdo ne zasatil. Ko je šla neka dekla čez dvorišče, slišala je stok in je zagledala, ko je bliže prišla, da je človek ležal na tleh. Na to so prišli ljudje vkup in so spoznali, kaj se je zgodilo. Vse tri ranjence so prenesli v bolnišnico in zdi se, da ostanejo pri življenju; mrtvega otroka so pa slovesno pokopali. Žena gospodarjeva, oziroma mati oaih otrok, bila je po opravih iz doma, ko se je to godilo. Ko se je vrnila, hotela je priti iz uma. Zapri so že nekega Pongraca in Diršnerja, o katerih se sumi, da sta hudodelca. Moža sicer tajita, ali drugi pričajo, da so ju videli, ko sta ob rečeni uri tekla po ondašnjih ulicah.

Zvitega roparja zapri so na Dunaji, ime mu je Hugon Šenk. Ponujal se je služabnicam, o katerih je zvedel, da so si kaj prihranile, v zakon. Ko jih je pridobil za se in so imeli poroko dogovorjeno, zvabil jih je z Dunaja, jih je umaril v kakem zakotji, vrgel jih v kako jamo ali pa v Donavo in sbralil njih denar. Dokazano je do zdaj, da je štur dekleta na tak način umoril in oropal. Gotovo pride še več takih njegovih dejanj na svetlo, ker dan na dan se množijo ovadbe o hudobijah, ki so najbrže njegove. Dopisoval je mnogim dekletom, katerim je obečal zakon. Bil je veliko na potovanji in se je na Dunaji le malo bavil. Zdi se, da je tudi kradel in da je druge učil krasti. Hugon Šenk ima nekaj čez 30 let, se je učil nekaj časa na Dunaji na politehiki, je sin bivšega okrajnega glavarja in se je izdajal za inženirja. Ker je bil lepe postave in sladkih besedij, so mu dekleta rada šla na limanice. Vendar se zdi, da ni nobenega človeka, se svojo roko umoril; on se je hudobije le izmišljal, izvrševala sta jih pa večinom njegov brat Karol in ključavničar Šlosarek. Novejši listi pripovedujejo, da da mu je že sedem hudodelstev dokazanih. Enkrat je bil oropal moža, katerega je bil zvabil v gozd, kjer mu je dal nekaj piti, da je prišel ob zavest. Drugi-krat je njegov pomočnik Šlosarek v gozdu napadel nekega mladenca, katerega je bil zvabil ven s pretvezo, da mu pokaže neki mlin, ki je na prodaj tam za gozdom. Šenk ju je spremljal od daleč in ko je videl, da Šlosarek napad se ni posrečil, sta utekla oba. Vsak dan prinese kaj novega o teh tihih, katere imajo že v kletki.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani razposlala je tudi letos obilno raznovrstnega muzikaličnega blaga med slovenski svet. Ker nismo dobili še znanstvene ocene dotičnih skladb, naj navedemo danes samo naslove različnih del, katera naj bi si priskrbeli po potrebi in po moči naši pevski zbori. Anton Nedved uglasbil in poklonil je svojim hčeram Amaliji, Gabri- jeli, Ogi samospev za sopran, triglasni ženski zbor

nujna potreba, da se ta cesta dene v tak stan, da se po njej lahko in brez nevarnosti vse potrebno prepeljuje.

Se večje važnosti pa je postala ta cesta, odkar so se izdelale nekatere skladovne ceste, katere se vse stekajo na to cesto. K tem spada v prvi vrsti skladovna cesta, ki pelje od državne ceste pri Čiginji preko Sv. Lucije ob Idriji do Želina, in ki se tam cepi v dve cesti, katerih ena pelje dalje ob Idriji do mesta Idrije, druga pa do Cirkna in od tam čez Planino v kopačniško dolino, tako da veže ta cesta goriško deželo z vojvodino kranjsko proti Idriji in proti Loki.

Druga skladovna cesta je ona, ki pelje od Volč preko Tolmina čez Lubinj v bačko dolino in od tam čez Grahovo, Podbrdo in Petrovobordo na Kranjsko. Tretja cesta je sedanja državna cesta iz Kobarida preko Robiča v dolino nadiško, in od tod v Cedad (Cividale) in v Italijo.

Ta državna cesta ob Soči je pa na mnogih krajih še dandanes tako ozka, strma in nevarna, da ne more zadostovati velevažnemu namenu, in da promet in občevanje po njej je težavno, drago in nevarno.

Da se ta cesta za svoj namen usposobi, treba jo je sistematično prestrojiti; deloma razširiti, deloma zgraditi, deloma zidane mostove napraviti. Moral bi celo črto od Solkana do Bolca prehoditi izveden inženir, kateri naj bi vse oddelke, ki so preustrojenja potrebni, zaznamoval in dotične načrte in preudarke stroškov sestavil. Preustrojenje ceste pa bi se moralo na tri leta razdeliti, začeti od Solkana naprej, tako da bi se v treh letih cela črta temeljito preustrojila, razširila in zgradila.

Najvažnejši oddelki preustrojenja potrebni so sledeči.

1. Strmi in ozki klanci: a) v Plavah, b) v Rodeži, c) blizu Kanala na mestu imenovanem Kanapé, d) pod Ročnjem in e) pri turskem križu, vse to v kanalskem sodnijskem okraju, f) veliki, ozki in strmi klanec imenovan "Ovink" med Ročnjem in Podseli v tolimskem sodnijskem okraju in g) veliki, ozki in strmi klanec trnovski med Kobaridom in Serpenico.

2. Novi zidani mostovi so treba: a) pod Desklo, b) v Rodeži v kanalskem sodnijskem okraju, c) čez tri potoke med Trnovim in Žago v bolškem sodnijskem okraju.

3. Razširiti je treba cesto v mnogih krajih od Solkana do Bolca. Vsi stroški za to cesto bi ne presegali 200.000 gld., kateri bi na tri leta razdeljeni državni blagajnici gotovo ne delali nikakih težav.

Gledé na to, da je nujno potrebno zbravjenje in razširjenje te ceste priznal tudi deželni zbor goriški, kateri je po deželnem odboru več dotičnih peticij do visokega ministerstva odposlal, in da je to priznala tudi visoka vlada, ker je dala že nekaj klancev na tej cesti zbraviti, stavi slovensko narodno-politično društvo "Sloga" v Gorici do visokega c. k. ministerstva za notranje zadeve sledečo prošnjo:

naj bi visoko ministerstvo ukrenilo, da se državna cesta ob Soči od Solkana do Bolca sistematično zgradi, razširi in s potrebnimi mostovi preskrbi, in da se vse to delo v treh letih od leta 1885 naprej izvrši.

SLOV. NAR. POL. DRUŠTVO "SLOGA"

v Gorici, 17. januarja 1884.

Predsednik:

Tajnik:

lati na to, da tujcu vrnemo, kar ni našega, posebno kar je slabega, pohujšljivega. Kedor želi, da bode naš narod zopet tako pošten, kakor je bil, mora skrbeti, da se pospešuje naše narodno petje, da se pogub tuja smet, ki se je k nam prinesla.

V prvi vrsti je tukaj naša čestita duhovščina za to poklicana; njenim rokam je izročena ves narod; ona naj skrbi za njegovo duševno in telesno dobro. Pesen, prava pesen blaži srce; ona ima velik upliv na človeško voljo, na njegovo delovanje. Še večjo moč ima pokvarjena, pohujšljiva, nenravna pesen. Nesrečni Adamovi potomci podvrženi so slabemu; trud in delo je glavna naloga zapuščenih otrok v solznej dolini. Le s trudom, z muko si moremo služiti vsakdanji kruhek; a še večje trpljenje, velik boj moramo biti, ako hočemo ostati na pravi poti, ako hočemo zmagati vse zapreke ter dospeti do vzvišenega človeškega poklica. Glavni voditelji ljudski v tem boju so prav naši dušni pastirji. Težak jim je posel, a blagor mu, kedor ga uspešno izvršuje.

Obračam se tedaj do vas, dušni pastirji, da skrbite, se trudite, ter delujete na to, da se zatre škodljivo tuje petje med našim narodom, ker to spada največ v vaše področje. Vse pridigovanje, vsi lepi opomini v spovednici le malo pomagajo, ako se korenika ne poreže, spridenost, pohujšanje se širi dan za dnem. Temu, mislim, vsakdo pritrjuje; a oporekati mi menda ne more nikdo, da ima pri tem veliko opraviti ravno petje.

Pesem, kraljica v človeškem srcu, obrne človeka v zgodnej mladosti na levo, ali na desno, kakor je pohujšljiva, večinoma tuja, ali pa poštena-večidel domača. Kedor pa naj določuje našej mladini (ne mislim

Peticija

društva "Sloga" do visokega c. k. ministerstva za podporo slovenskih otroških vrtov v Gorici, sprejeta v občnem zboru 17. januarja t. l.

Visoko c. k. ministerstvo za uk in bogočastje!

Gorica šteje okolo 20 tisoč prebivalcev, katerih blizu polovica je slovenske narodnosti. Ves mladi naraščaj, ki prihaja od zunaj v mesto, imenuje slovensko govornico svoj materni jezik. Slovenci v goriškem mestu plačujejo posredni in neposredni davek, kakor drugi; za mesto plačujejo naklade samo na užitnino 1800/0, torej skoro dvakrat toliko, ko državi. Naravno bi bilo, da bi se goriški Slovenci udeleževali tudi vseh onih dobrot, katere podaja skupno življenje v eni občini. Ali gledé javnih dobrot so Slovenci jako na slabem. Solnca, dežja in zraka jim nikdo ne krati, ker jim ga ne more; ali duševnega solnca, ki daje narodu rast, to je ljudskega poduka na podlagi narodnega jezika, blagodejnega dežja potrebne narodne odgoje, življenje ohranjajočega zraka splošne omike, pristojne goriškim Slovincem, jim mesto ne deli. Ako se hoče goriški Slovenec deležen storiti teh dobrot, ki morajo biti vsem občanem enako pristopne, na mestne stroške, mora najprej svojemu narodu hrbet obrniti, mora pozabiti sladke besede, katere mu je mati pri zibelki govorila, mora se naučiti tujega, italijanskega jezika. Kar se v mestu rodi, zapade italijanstvu ne gledé na narodnost roditeljev, ki nimajo denarnih sredstev, da bi si stali privatne slovenske šole. Vse mestne šole: deške, dekliške, mešane in rokodelske, vsi mestni in privatni zavodi, vsi občinski otroški vrti osnovani so na podlagi italijanskega (ako ne nemškega) jezika. Slovenskega občinskega zavoda nimamo v mestu; celo enorazredna ljudska šola v Starigori, pol ure oddaljeni slovenski podružnici goriškega mesta, ki bi morala postavno že zdavnaj obstajati, odlaga se od leta do leta in iščejo se poti in našle so se, kako bi se zraven slovenske ob enem odprla tudi italijanska šola. Težko je razsoditi, ali imajo mestni zavodi večjo pomembo po poduku, ki ga dajejo mladini, ali po italijanski propagandi, katero delajo med njo v jezikovnem oziru. Resnično je, da šole in uradi, posebno občinski, se Gorico v zadnjih 20 letih poitalijančili, da zdaj ni več ona, ki je bila. Da se Slovenci do zdaj niso oglašali, naj se jim pravica godi, prihaja odtod, ker so poznali mišljenje tukajšnjih uplivnih italijanskih mož. Njih mišljenje se lahko iz tega spozna, da so lani, ko je društvo "Sloga" na lastne stroške ustanovljalo slovenski otroški vrt, zahtevali v svojem glasilu, naj mestno starešinstvo ustanovitev zabrani.

Dasi se morajo goriški Slovenci z velikimi težavami boriti in dasi plačujejo proti svoji koristi za mestne zavode v mestno in deželno blagajnico, niso zgubili poguma in delavne moči. Ker spoznajo preveliko korist in neobhodno potrebo ljudske omike, ki more edino le na podlagi ljudskega jezika napredovati, napeli so svoje moči in so ustanovili lansko leto na lastne stroške prvi slovenski privatni otroški vrt v Gorici z namenom, da odprejo še druge, ako se pokaže potreba. Komaj je bil vrt odprt, že se je oglasilo nadpostavno število otrok zanj in sicer v neprijaznem pozno jesenskem, skoro zimskem času. Potreba nadaljnjih vrtov je očitna, kajti na pomlad oglasi se, kakor je vodstvu otroškega vrta že naznanjeno, še več otrok. Korist otroških vrtov v mestih

šolske) pesni? kedor naj prepoveduje predzrnim mladencem, kaj ne smejo peti? Ni ga, ki bi na tak način kaj dosegel; še slabše bi bilo, kar žalibog vsacega skušnja uči. Človeška grešnost že rada dela ravno ono, kar je prepovedano.

Ako hočemo varovati naše ljudstvo pred pohujšanjem, zatreti moramo škodljivi plevel ter pospeševati rast plemenitemu, koristnemu žitu. Dajmo mladini dobrega gradiva za petje, naučimo jo domačih naših pesnij, pa videli bomo, da v kratkem izgine marsikateri sled sedanje pokvarjenosti. Duhovščini polagam na srce, da kolikor mogoče deluje na tem polji, in videla bo, da bo imela marsikje manj opravila, da dobro seme obrodi stoteren sad. Žal, da se v mnogih krajih premalo pazi na petje in na pripomočke, kako iztebiti ljuliko iz pšenice.

Naše učiteljstvo pa je drugo, ki ima pri narodovi sreči velik upliv. Lotiti se mora delati v tem smislu. Ne le šolsko, marveč tudi odraslo mladež naj pridno podučuje v narodnem petju, da se zatré tuji odpadki, ki tirajo naš narod v časno in večno pogubo. Lepa je bila misel, katero je bil nekdo izrazil, da bi se dajale nagrade onim učiteljem, ki pospešujejo narodno petje. Tisočkrat boljše delo, nego nemškutariti in pete lizati nekim gospodom. Uže velevažen poklic obeh odgojiteljev narodovih tirja, da morajo tako delovati, a kaj pravi k temu naš pesnik?

"Dolžan ni samó, kar veleži mu stan,

Kar more, to mož je storiti dolžan!"

"Na delo tedaj," posebno na Kanalskem, kjer je v tem, kakor v vsakem oziru, delo nujno, — saj delo in trud vam neob blagoslovi!"

(Konec pride.)

je sploh priznana; korist obstoječega slovenskega otroškega vrta v Gorici je pa še posebna. Imenovani otroški vrt je preskrbljen z izvrstno voditeljico, ki je koncem šolskega leta 1883. na c. k. učiteljskem izobraževališči goriškem naredila zrelostni izpit z odliko in po trimesečni praksi, katero postava zahteva, 14. nov. istega leta še posebno skušajo kot vrtnarica, pri kateri se je sposobila za vrtnarico s slovenskim, nemškim in italijanskim učnim jezikom. Omenjeni vrt ima jako priprave prostore v 1. nadstropji, pri tleh in na vrtu hiše s št. 4 v ulici sv. Klare, kakor spričuje odlok slavnega mestnega muncipija goriškega od 21. nov. 1883. št. 5174, sestavljen na podlagi poročila posebne komisije, ki je prostore pregledala in se o njih prav pohvalno izrekla. Imenovani vrt je preskrbljen tudi s potrebnimi učnimi pripomočki, katere si je naročil z Dunaja in iz Ljubljane. Ker je torej ta otroški vrt na vsako stran dobro urejen, ker je komaj dve minuti oddaljen od c. k. učiteljskega izobraževališča, ki zdaj nima ni posebnega tečaja za vrtnarice ni otroškega vrta, ki bi bil s tem zavodom združen, zato bi mogle učiteljske kandidatnje c. k. učiteljske imeti praktične vaje na tem privatnem otroškem vrtu in bi se tako usposobile za vrtnarice in bi priskrbele neobhodno potrebni naraščaj otroških vrtnaric.

Gledé na to, da goriškim Slovincem je težavno plačevati za mestne italijanske otroške vrte in potem še posebe za svoje slovenske;

gledé na to, da sedanji slovenski otroški vrt ne zadostuje številu slovenskih otrok v Gorici, ampak da bo treba nove ustanoviti;

gledé na to, da otroški vrti so v mestih že sami po sebi jako koristni, in

gledé na to, da obstoječi slovenski otroški vrt društva "Sloga" v Gorici more služiti gojenkam c. k. učiteljskega izobraževališča v Gorici kot vadni otroški vrt,

prosi udano podpisano slovensko narodno politično društvo "Sloga" v Gorici: visoko c. k. ministerstvo za uk in bogočastje naj blagovoli:

1. odločiti podporo iz državnega zaklada za uzdrževanje obstoječega slovenskega otroškega vrta v Gorici in za napravo drugih po potrebi;

2. podeliti obstoječemu slov. otr. vrtu v Gorici v popolnenje njegove notranje oprave podobe kakenga svetnika, n. pr. Device Marije in drugih, in Njih Velikanstev, presvitlega cesarja in cesarice, ter Njih cesarskih Visokostij cesarjeviča Rudolfa in cesarične Štefanijske.

Nadejaje se ugodne rešitve izreka podpisano društvo uže naprej visokemu c. k. ministerstvu za uk in bogočastje svojo najtoplejšo zahvalo.

V Gorici, 17. januarja 1884.

Za slov. nar. pol. društvo "Sloga" v Gorici.

Predsednik.

Tajnik.

Koncem leta.

Iz Istre, decembra 1883.

Kolo časa zavrtelo se je zopet za jeden zob-za jedno leto naprej. Pogledimo, kaj smo delali dozdaj na narodnem polji in kakšen sad je naše delo rodilo, ali kakošen nam obeta. Pri vsakem narodnem delovanju moramo računati z dvema močema: s svojo in z nasprotno. Kolikor slabši je naš nasprotnik, toliko uspešnej bo naše delo. V Istri in na celim Primorskem imamo dva nasprotnika: pri sosednjem narodu in v slabih razmerah.

Lahi prebivajo večinoma po mestih, katerih je v Istri mnogo, če tudi so bolj vašem, kakor mestem podobna, če tudi jim je primernejši izraz gnezdo, kakor mesto. Pustimo to, ni naša skrb, kakošna so, ampak kedor v njih prebiva in kakošni so njih prebivalci nasproti Slovanom. — Istrska mesta so v narodnem oziru nevarna za ubogi naš narod. Prebivalci malih mest po deželi so večinoma poitalijančeni Slovani ali pa Karnjeli; oboji so nasprotni narodnemu probujanju in življenju med Slovani. Le primorska mesta, ki tudi to imé bolj zaslužijo, so naseljena s pravimi Lahi, katere je naseljevala benečanska in še prej rimska država, ko si je te kraje osvojevala. Tudi iz teh mest ne pihlja prijazna sapa narodnemu razvitku. Drugi naš nasprotnik na narodnem polji pa so, kakor sem omenil, žalostne naše razmere, ki se ne ujemajo z 19. vekom, v katerem je razglašena enakopravnost vseh narodov.

Očetje našega deželnega zbora so nam ustrojili velike občine, ki so naravnemu razvoju istrskih Slovanov jako škodljive. Majhno laško, ali bolje polasčeno mestice je središče velike občine, pod katero spada veliko slovenskih vasij. Mestni možje, če tudi jih je malo, znajo in morejo slovenske kmete tako nagovoriti, da volijo, ako sploh k volitvi pridejo, meščane v občinski zastop. Slovanski prebivalci, ki so v občini v večini, nimajo na ta način v občinskih zastopstvih včasih nobenega zastopnika iz svoje srede in plesati morajo, kakor jim gode laški zastop, katerega so si sami volili, kateremu so dali v roke blagor vse občine.

(Dalje v prilogi.)

Priloga k 4. številu „Soče“.

Dopisi.

Ako se taki občinski zbori za slovanske prebivalce po vaseh ne brigajo dosti, ako občinske doklade uporabljajo za sebi koristne namene, kdo je tega kriv? To je hudo, a vendar ne najhujše; slovanskim vaščanom ne privoščijo navadno najmanjše trohice narodne enakopravnosti.

Ljudsko šolstvo je skoro popolnem v občinskih rokah; čuditi se tedaj ne smemo, da nismo imeli in da tudi zdaj nimamo še potrebnih šol po vaseh. Mnogo je vasi, ki so po več ur oddaljene od središča občine, od mesta, a vendar še nimajo šole, če tudi so iste vasi večkrat večje od mest, po katerih so tri- in štiritirzrednice, — seveda laške! Kakó in kje naj se slovansko ljudstvo izobrazi?

Jedina cerkev mu je zavetje, jedina cerkev je njegova učilnica. Pa da bi bile duhovnije tako goste, kakor drugodi na Slovenskem, bi uže bilo nekaj; a ker so te jako redke, imajo duhovniki toliko posla, da se s šolstvom ne morejo pečati. Mnogo je duhovnikov, kjer morajo duhovniki ob nedeljah po dveh krajih maševati, da se kolikor mogoče več ljudstva deleži službe božje. Kako je tudi s kršanskim naukom po takih krajih, ni težko uganiti. Goriški bogoslovci bi storili najboljšo dobro delo, ako bi jih več pristopilo istrskim škofom, kjer slovansko ljudstvo trpi veliko dušno pomanjkanje. Uzrok temu so zanemarjeno ljudsko šolstvo in naši gimnaziji, kateri so osnovani na protinardni podlagi.

Tudi drugodi po Slovenskem, kakor v Gorici, v Ljubljani in drugodi so nemški gimnaziji, a vendar v dijakih ne zamreje slovanska čut in slovenščina se še precej uspešno predava, če tudi sti jej odločeni navadno le 2 uri na teden. Vse drugače je tu v Istri, kjer so višji krogi Slovanom in njih jeziku nasprotni ter širijo po svoji moči med mladino čudne pojme o Slovanih. Iz naših mladeničev ne dobivamo narodnih mozi, pač pa pogosto zagrizlih irredentarjev, katerih je moralo uže mnogo popihati v blaženo deželo. Na ravno je pri takih okoliščinah, da nimamo domačih narodnih izobražencev. Iz tega tudi izvira pomanjkanje narodne duhovščine.

Velike občine z laškim središčem in takim občinskim zastopom so pa tudi drugače v politično škodo slovanskim prebivalcem in sicer najbolj pri volitvah. Župan ima mnogo upliva na izvolitev volilnih mozi, kateri so v večini kakor on. Težak boj pričel se je v nekaterih okrajih pri zadnjih volitvah; najmočnejše trdujave nasprotnikov so prav občinski zastopi; dokler se teh ne polaste Slovani, kateri so skoro povsodi v večini, bomo težko napredovali. Samó nevednost in uboštvó našega naroda je uzrok, da nismo gospodarji v lastnih hišah — v občinah.

Pričelo se je res daniti — „zarja puca, bit će dana,“ — tu pa tam pokazali so se naši volilci v občinske zборе, kjer do sedaj za nje niso znali. Ako si osvojimo prve, najbližje trdnjave — občine, potem smo na nogah, potem lahko zakličemo „prihodnost je naša!“ — kakor je ob volitvah pisal izvrstni hrvatski list „Naša Sloga,“ a bil je zaplenjen. Slovanskega naroda pa, ko se jedenkrat prebudi, nam nikdo ne bo mogel zapleniti.

Velike občine, katere so zdaj Lahom nažgornost, a nam v največjo škodo, bodo s časom ravno narobe. Vsaka zvižaja sama sebi škoduje; tako tudi ta. Kakor gospodarji sedaj laška manjšina, tako bode kedaj slovanska večina; slovanski vaščani bodo imeli skoro v vseh občinskih zbora večino nad laškimi meščani.

To je naravno in mora priti, ako nas sovražnik prej ne konča. Tega pa se moramo varovati ter urediti se in pripraviti na delo. Na tem polji naj nam bo glavno delovanje, a ozirati se moramo tudi na volitve deželnih in državnih poslancev. O tem našem delovanju hočem na kratko nekaj povedati. Občno je uže znano geslo, da združenim močmi se dá mnogo doseči. Kar je posamezniku nemogoče, premaga društvo uspešno.

Tudi Lahji so si izbrali to geslo v obrambo svojih dozdavnih pravic in v njih razširjenje. Združili so se v politično društvo, katerega glavni namen je, varovati sedanje njih trdnjave ter pospeševati laški življenj po še slovanskih krajih. Laško, komaj ustanovljeno politično društvo nima povsem opravičenega polja svojemu delovanju; ako se pa Lahji za svojo stvar toliko potegujejo, kako bi se mi ne za naše svete narodne pravice, katere nam pripadajo po naravnih ter so nam zagotovljene po državnih postavah? Naša stvar je pravična, ona mora zmagati, ako se srčno lotimo dela in ostavimo vztrajni.

Res, da nas čaka težavno delo; a vse se dá doseči. Če tudi imamo pred seboj neprobujen narod; če tudi zadenemo ob dva trdnjavna nasprotnika, vendar ne smemo obupati, marveč toliko pogumnejše hajdimo za delo po postavnih poti za postavne pravice!

V Gorici, 24. jan. — Menil sem, da vam bo kdo pisal o občnem zboru, ki so ga imeli zdravniki goriške grofije predzadnjo nedeljo, 13. t. m., v deželni dvorani, ob 10. uri, ko je zvonilo k maši v Veliko cerkev. Prihodnjic ne bodo zborovali več predpoldne, ampak popoldne zaradi bolnikov, ki želijo, da jih zdravniki zajutra obiščejo. Odbor je ostal lanski nepremenjen: predsednik dr. Perco, tejnič dr. Babarovich, odborniki: dr. Al. Rojic, dr. A. Luzzatto, dr. Zenkovich. Potrdili so notranji opravilni red za svoje društvo. Volili so mirilno sodnijo za take slučaje, ko je treba predložiti prasanja ali prepire med zdravniki izvedenim možem. V to sodnijo so voljeni: dr. Maurovich, dr. J. Luzzatto, dr. Zenkovich. Gledé pellagre so sklenili prošnjo do deželnega odbora, naj prosi on vlado za podporo ubogemu ljudstvu, ki zaradi pomanjkanja in slabega živeža si nakopuje bolezen.

Dr. Al. Rojic predlagal je v imenu odbora novi tarif za zdravniško pomoč. V poročilu je omenjal, da zdravniki drugih dežel imajo že zdavnaj take tarife in da tudi zdravnikom na Goriškem so potrebni, posebno ako je treba iskati plačila po sodnijski poti in v takih slučajih, ko premožni ljudje skušajo zdravnikovo plačo kolikor je mogoče znižati. Tarif bo veljal tudi za deželo, vendar je vsakemu zdravniku prosto dano, ako hoče manj računati, nego tarif določuje. Glavne točke novega tarifa so te le.

1. Za eno navadno ordinacijo na zdravnikovem domu najmanj 1 gl. — 2. Za prvo navadno obiskanje bolnika na domu čez dan najmanj 2 gl. — 3. Za vsako naslednje navadno obiskanje čez dan najmanj 1 gl. — Navadno dnevno obiskanje imenujejo ono, pri katerem rabi zdravnik za pot k nogam od svojega stanovanja do bolnika, za preiskovanje bolnika in za prepisovanje k večjemu 15 minut. — 4. Vsako dalje obiskanje se izračuna po daljavi, po času in po delu. — 5. Za navadno nočno obiskanje (od 9. ure zvečer do 6. jutnja) najmanj 5 gl. — 6. Pri navadnih zdravniških posvetih čez dan vsakemu zdravniku najmanj 5 gl. — 7. Za zdravniška spričevala in mnenja se plača po razmeri potrebnega truda od 2 do 5 gl. Spričevala za društvenike zavarovalnih društev se izdajajo za posebe pogojeno plačilo. — 8. Za izpolnenje pravašne pole, katero zahteva po smrti društvenika zavarovalna družba od domačega zdravnika, se plača 3 gl. — Dosedanja popustljivost, da je občinstvo samo brez porazumljenja z zdravnikom ostajalo dolžno, se od zdaj naprej odpravi. — Zato naj bi se navadno vselej naprej plačilo. — Kadar koli pa se odstopi od pravila gledé predplače, treba je z zdravnikom porazumeti se gledé plače. Ti so novi tarifi, ki nam niso olajšali zdravniške pomoči, ampak kolikor toliko otežili. Upamo, da gg. zdravniki se bodo radi posluževali pravice, da smejo svojevoljno tarif znižati in dovoliti kredit.

Iz goriške okolice, 20. jan. — Podučni listek o cecilijanskem petji v 1. letošnji številki cenjene „Soče“ dopadel je, kolikor sem mogel opaziti, splošno. Listkar je govoril iz srca marsikateremu prijatelju cerkvenega in narodnega petja. Po pravici je poudarjal, naj se goji v cerkvi ljudsko petje, ker to je najstarejše in najuspešnejše. Kdor drugače nikoli ne peje, v cerkvi se pridruži občini, ki z ubranimi glasovi izraža svojo pobožnost in udanost do Boga. Jaz se ne strinjam z onimi pevovodji, ki iščejo priljubljenosti, da bi zapeli kaj s svojimi pevci, česar ljudstvo ne zna. Če o taki se nahajajo, ki so zavidni, če se ljudstvo navadi pesem, katero je nekateri kratki slišali, in če jo začne peti. Najbrže da bi ljudstvu odvzel priljubljenost in mogočnost, naučiti se kako pesem od pevcev s poslušanjem, izmislil si je neki korenjak to sredstvo, da uči pevce za navadne cerkvene obrede latinske pesmi, češ: pevec sme besede brati, drugi se jih pa ne morejo naučiti, torej se bodo slišali le pevec in jaz, njih vodja. To mi ne dopade.

Pravilno je, kar piše omenjeni listkar, naj se poje latinski, kadar cerkev zahteva. K čemu šopiriti se drugače z latinskim jezikom, ko je tudi slovenski od Boga stvarjen in ko so v slovenskem jeziku za časa sv. Cirila in Metoda celo maševali. Nekaj je pa vendar tudi v onem listku, kar menda ni popolnoma pravilno. Pisatelj pravi, da se smejo tudi pri petih mašah vplesti pesmi v ljudskem jeziku po izrečnem dovoljenju papeževem. Znano je tudi meni neko dovoljenje papeževó gledé tako imenovanih motetov ali vlog. Benedikt XIV. določil je 19. feb. 1749, da „ultra cantum Glorice et Symboli“ se smejo peti tudi vloge, kakor se v resnici pojejo v cerkvi sv. Petra v Rimu in v Ratisboni. Ker ta odlok ne omenja, kod se imajo vloge jemati ali kake naj bodo, zato so bili nekateri res tega mnenja, da se sme peti, kadar je dovršen latinski liturgični tekst, katera koli dnevu primerna in spodobna vloga v katerem koli jeziku.

Tega mnenja je tudi g. listkar; ali temu mnenju so nekateri oporekali, češ da ni dosti utrjeno v onem dekretu. Nasprotno mnenje postalo je v zadnjih časih skoro splošno, posebno odkar se je objavil neki odlok kongregacije sv. obredov od leta 1862, v katerem se prepovedujejo pri petih mašah tako zvane „arije“ v ljudskem jeziku. Res, da gledé tega odioka bi se dalo prašati, ali je vsaka vloga „arija“, ali pa le tista, ki sama po sebi spričuje, da ni vzrasla na tleh cerkvenega petja, vendar ker se odlok navadno tako razumeva, bi ne bilo prav, ako bi se mu v dejanji nasprotovalo. Vsekako pa je želeli, naj cecilijansko društvo to prasanje dobro prerešeta na vse strani, in ako bo videlo, da na podlagi dosedanjih rimskih odlokov se stvar ne more z vso gotovostjo rešiti, naj bi pisalo po nadškofijskem uradu v Rim, saj to stane samo eno polo papirja; kolek ni potreben. Tako bi naše društvo postalo povsod znano, kjer bi se razglasil odgovor, ki bi mu bil dan.

Čepovan, 21. jan. (Shod. Kmetijski poduk.) Z zadovoljnostjo smem danes poročati, da vabilo k shodom v katoliško politično čitalnico ni ostalo brezuspešno. Zanimanje za poduk raste!

Pri shodu dne 13. t. m. je odbor predlagal peticijo za izvršitev ceste čez Spahovo brdo. Utemeljil je predlog s tem, da je navedel koristi, katere bi dajala ona cesta državi, gorjanom in Gorici. Na Goriškem pač ni črte, ki bi bila toliko potrebe in koristi, kakor ona čez Spahovo brdo.

Sledil je poduk o gnoji. G. učitelj A. Mlekuž je govoril o vrednosti gnoja sploh, potem o ravnanji z gnojem v hlevu, na gnojiščih in na polji. Pač potreben poduk vsem kmetovalcem! Dvojna zadovoljnost me je navdala pri tem poduku, namreč edna gledé govornika, druga gledé poslušalcev. Ta dan je g. učitelj prvič nastopil pred občinstvo, pa obnesel se je boljše, nego je kedo mislil. Lahkota in zanimivost njegovega govora si je hitro pridobila zvedavo pazljivost poslušalcev. In to veliko pomeni!

Drugi shod smo imeli dne 20. t. m. Pri prvem je bilo gospodarjev in fantov blizu 80, a pri drugem je število naraslo na celo stotnico. To veselo zanimanje za poduk dela čast govorniku pa tudi poslušalcem. Le tako naprej!

Pri drugem shodu je govoril prvi č. g. B. Grča. On je v svojem govoru peljal poslušalce v Afriko ter je govoril o veri, vladi in o sedanji vojski proti krivemu proroku Madiju. Za njim je nastopil g. učitelj A. Mlekuž ter je zopet prav zanimivo in poljudno govoril o sadjereji. Njegov poduk je obsegal razlago o vrednosti sadja, o pomnožitvi in požlahtitvi sadnega drevja. Tudi ta poduk je bil na svojem mestu in za Čepovance toliko potrebnejši, ker so se zadnja leta močno poprijeli sadjereje. Prihodnje nedelje se bo poduk nadaljeval. Menim, da je naša čitalnica brenkala ob pravo struno, ko je preskrbela veliko poduka; veselico ima pa le še edno namenjeno za letošnji predpust.

Iz Ajdovščine, 20. jan. — Naše društvo za podporo rokodelcev imelo je 13. t. m. svoj trinajsti občni zbor. Na dnevnem redu bilo je polaganje računov in volitev novega odbora. Iz tajnikovega poročila povzeli smo, da je bilo preteklo upravno leto društvu kaj ugodno. Na Duhovo bil je prvi društveni izlet v bližnji Trg, kateri dan je za društvo preimeniten, vreden, da bi ga v kroniko z zlatimi črkami zapisali. Trpelo je društvo posebno o svojem porodu na nekaterih predsodkih. Teh predsodkov se je hitro v začetku otreslo, in kak namen mu je v resnici, je omenjenega dne pokazalo z izglednim obnašanjem, katero je nekatere navzočne nasprotnike prepričalo, da namen društvu je ta: rokodelca v boleznih denarno podpirati in ga vedno za vse dobro v nemati. Po raznih zdravicah in napitnicah zložili so nekateri čitalnični udje iz Trga in ondotni rodoljubje 30 gl., da naj se z njimi postavi temelj „društveni knjižnici.“ Srčna jim hvala. V to ime bili so v XII občnem zboru izvoljeni trije izvedenci, ki bi imeli sestaviti pravila, po katerih naj bi se knjižnica osnovala. Pravila vže imamo. Po njih potrditvi bode knjižnica lahko hitro oživljena. Bog daj srečo!

Društvo šteje 173 rednih udov, ki plačujejo po 10 novcev na teden in ki imajo pravico do podpore v boleznih. Društveniki so večinoma Pohubeljci, to je Ajdovci in Šturci, ostali so Tržani, Lokavčani in nekoliko Križanov. Od Križa dol proti Lahju ne poznajo še dobrodejnosti naše zadruge. A ne dvomim, da sčasoma pristopijo tudi doljanje. Podpornih udov, ki plačujejo 50 novcev na mesec, je 25.

S prav srčnimi čuti se moramo zahvaljevati najbolj za povoljno denarno društveno stanje. — Društvo ima vže 1800 gl. glavnice, več gotovine in nekoliko inventarja. — Da imamo pa tako velikodušne gospode, pripisovati moramo le našemu predsedniku, g. Danilu Šapli,

ki se ne brani ne truda ne žrtve, kader gre za blagor društva. V to priznanje volili smo ga, zopet predsednika, kakor tudi prejšnja gg. blagajnika in tajnika zavoljo zgledega opravljanja njih častne naloge.

Okrajanom, kakor onim, ki so imeli, kedaj kaj pos. v našem davčnem radu povem, da Hays, onega potrpežljivega in postrežljivega sluga, ni več. Pokopali so ga, pretekli teden. Bog mu daj večni mir! Ud „društva za podporo rokodelcev.“

Iz Štanjela. 22. jan. — Podpisani odposlali so sledečo zahvalo g. vitezu dr. Tonklju na Dunaj: Visokorodni gospod vitez! — Velepospšovani naš gosp. državni poslanec! — Na volilnem shodu v Komnu smo Vas prosili, da bi blagovolili odposlati in priporočiti vis. c. k. kupčijskemu ministerstvu našo prošnjo za vožnjo pošte iz Štanjela do Sežane. Obljubili ste nam, da bote storili, kar bo v Vaši moči in da smemo pričakovati, da naša prošnja ne bo zastoj. Kar ste obljubili, ste tudi vestno storili. Vis. c. k. kupčijsko ministerstvo je že blagovolilo ustreči našim željam. Da se Vam zahvalimo za Vaš trud in delo, storimo samo svojo prijetno dolžnost.

Porabimo pa tudi to priliko, da Vam čestitamo k Vašemu odlikovanju in Vam izrazimo svoje popolno zaupanje in odlično spoštovanje.

Štanjel, dne 22. januarja 1884.

Janez Hočevar, župan; Jožef Golob vikar; Vinko Zega, župan v Koprivi; Anton Koželj, duhoven Skopeljski; Andrej Lah, župan Dutovljski; Anton Puppiz, župan v Tomaju; Peter Svetlin, župnik Avberski; Alojz Fabian, župan Avberski.

Dveh gospodov ni bilo doma, ko je sel nosil pismo v podpis. Pričakujemo pa od Štanjelskega gosp. poštarja, da ustreže našim željam s tem, da začne kmalu z vožnjo pošto. Uzroka, da bi se stvar odlasala, pač ne vemo.

Iz Polje, 6. januarja. — Celo jesen so nam donasili duhovniki in drugi, da Poličanje dobijo dušnega pastirja ali pa šolo v tem letu. S trepetajočim srcem in težko smo pričakovali, kedaj pride iz Gorice glas, da se izpolni naše želje, ali ne. Žalibog prav na praznik Matere Božje v adventu smo dobili rešeno prošnjo od dekanijskega urada iz Cerkna, da tudi to leto ne bo nič. Tedaj se je naša vesela nada v žalost preobrnila. Tedaj je naša vera splavala po vodi; upanje nam je še ostalo, da bi utegnili v prihodnjic kaj boljše biti.

Pa kaj moremo boljše pričakovati, ko imamo nasprotnike, ki nam ne privoščijo nobene nam koristne reči. (Ur.) Zarad šole smo tako nesrečni, da nam ni družega, kakor plačevati in pa nič, čisto nič ne imeti. Če prav imamo otrok 46 sposobnih za šolo in če prav plača naša duhovnija šolske naklade 150 gld., vendar šolski svet nam šole ni še dal. Oh, ti ljubeznjiva pravica, kam si ti odšla? Sedaj vidimo, da vsak človek skrbi najprej sam za se; za svojega soseda se pa ne zmeni. Ali je pravica ali krivica, to je vse eno. (Šolski svet se spomni gotovo tudi na vas, ko bo mogel, in takrat vam povrne, kar zdaj plačujete. Op. ur.)

Potem smo se tolažili, da dobimo duhovnika, da bi nam naše otroke podučeval v šoli in v keršanskem nauku in v vseh vednostih; pa tudi to naše prizadetje je že skoz 22 let zastoj. Za nas ni nobene druge pomoči, ko trpeti in plačevati in pa nič ne imeti, dasiravno prav v duhovskih zadevah se nam tako godi, da skoraj poročati ne smem, in pa le iz ljubezni do Boga ne. (Trkajte neprestano, se že dobi gospod, ki bi hotel iti k vam; pri vas bi se lahko veliko opravilo, ker ste tako vneti za dobro. Ur.)

V 34. številki lanske „Soče“ je bilo citati, da vsi s trdim delom svoj kruh služimo. To je resnica, in pa vsi pošteno, da ni nobeden preveč ubog in tudi ne posebno bogat; ali vendar je razloček. Med nami ni samo kmetijstvo, je tudi nekoliko obrtnije in kupčije; prekupec je v naši duhovniji 5. in 2 sta krčmarja in 6 je obrtnikov tudi vsake vrste in vsi so v prav dobrem stanu.

Da bi pa katerikoli naše kupce računati videli, kako sestavljajo svoje številke s križi, kolesi in koli, kakor da bi bili Bošnjaki! Še celo podžupana smo imeli, kateri je znal le do pet šteti, pa še to le v italijanskem jeziku. Pa kaj, ali se je temu čuditi? Kje bi se bil naučil, če mamka ni znala? Saj smo vsi zavdani s strupom nevednosti. Voščim, draga „Soča“, tisoč naročnikov za leto 1884. (Hvala za prijazno voščilo. Ur.) Cogan.

Iz Aten na Grškem, 1. januarja 1884. — Dragi moji Slovenci! jaz vam želim nekoliko popisati, kako se nam v Grškem godi. Nas je en človek izpod Benesca obnoril; nam je pravil, da v Grškem se veliko denarja zasluži. In tisti, ki smo bili denarja potrebni, smo hitro začeli uha zadirati, kakor osel. In tako na 27 oktobra 1883 smo se zbrali v Trstu; 43 Slovencev, 9 Tolmincev in 34 Beječanov. Tako na 27 oktobra 1883 smo sedli na parobrod „Selene“ tako ob popoldne smo spluli po morji. Do Korfu (Karfa)

smo, le tiho bili in še 24 ur naprej; potem pa nas je že druga zagrabila. En čas smo le hlipali; kader se je le hujše napenjalo, edni so začeli „jamrati“, edni jokati. Cuvaj je rekel: „poveri noj, anke voj altri“ (ubogi mi in vi). Sam pri sebi sem si mislil: vsak hip smo zgubljeni. Zabredli smo v valove, da je dala voda čez in čez po en decimeter. Vsi mokri, veter, mraz, da je bila reč. In to je trpelo 24 ur. Potem zaslišim glas: Pireja, Pireja!

Zdaj smo na suhem. Uprašamo dela; delo dobimo. Prašamo, koliko plačajo na dan. Ja, pravijo, „pente drahme“, pomeni pet frankov. Na 3 novembra 1883 gremo že v delo; plačajo nas pa po 4 drahme in 50 lept; to je italijanskega števila 4 franka in pol. A zdaj smo se zmislili: doma so nam rekli, da bomo služili po 6, 7 frankov; na „kontroht“ (pogodbo) pa po 18 frankov; in jedli bomo, so rekli, same kokoši. Pa jih ni: so jih že poprej pojedli. In vino po 16 soldov oka, so rekli, pa je po 60 in 80 „epta“, pa nič dobro, ma pravijo „recinata“; ne znam, kaj so djali vanj, se ne more lahko piti. Nu z eno besedo vse je drago. Pa to še nič ni; to to je pravo: boleznj polna dežela; o meseci nas je že mrzlica obiskala. Na 30 novembra 1883 so nam že 2 moža v špetal (bolnišnico) peljali od nas 9, in eden je večer prišel nazaj iz špetala, eden je pa umrl!

Povem našemu slovenskemu narodu, kako smo božične praznike praznovali. Praznovali smo jih tako po Pireji, in v Atenah smo naših Slovencev iskali, pa smo jih malo našli; so večji del ležpomrli. Pa kaj hočem praviti? Slovenci so, pa so Hrvati, Beječani, Kranjci, jih ne bom imenoval po imenih. Naj v miru počivajo! Povem tudi: naši slovenski fantje so tudi božične praznike praznovali v Atenah; so se v kočijah vozili kakor gospoda po gostilnicah, kakor ta, ki ne vé, kam z denarjem. Kupili so 3 kočije, so jim dali 37 frankov in po cel sodček piva in vina; za kosilo so dali po 50 frankov le na račun, da se je že mesto čudilo. So jih celo policaji prijeli; so mislili da so kakošni „rovparji“, ki imajo terkaj denarja, ker tu le v tem svetu je polno „rovparjev!“ Pa ker so jih pred avstrijskega konzula pripeljali, jih je hitro opravičil. Je rekel: ti ljudje so pošteni; oni so zidarji, so „minjerji“, dobri delavci; oni zaslužijo zelo, pa kader začnejo veseljevati, zaveseľjujejo zelo. Pošled so jih imeli pa prav radi, so jim celo za vino plačevali.

Doma so nam pravili, da tu ni nič zime, pa tu le je ta teden sneg, dež, veter, da smo eno samo zarnado storili. Pa Bog daj zdaj v novem letu boljše, da bi mogli čez morje splavati. Slovenski rojaki, vas prosim, ne hodite obeden več sem. Živile, živile slovenske gore, kako so tam sladke vode; Bog nam daj enkrat domov priti, se je čemo dobro napiti. Slovenci, vam voščim veselo novo leto.

A. K.

Politični pregled.

Točka, okolo katere se danes suče razgovorjanje vseh političnih krogov v Avstriji, sta predloga dr. Herbsta in Wurmbranda o državnem jeziku in o jezikovni naredbi za Češko. Ta točka prišla je v drugi seji državnega zbora po novem letu na dnevni red, dočim se je prva seja napolnila z različnimi posli manjše važnosti. Minister Prazak je v prvi seji odgovoril na dve interpelaciji, na jedno zadevajočo pritožbo o volitvi porotnikov na Moravskem, in na drugo po dr. Rechbauerji stavljeno, zadevajočo sodnijskega adjunkta Rothschedla na spodnjem Štajerskem, kateri je bil po pravnem ministru primoran, da je odložil predsedništvo krajne skupine zloglasnega nemškega „šulvereina“ v Šmariji, kjer biva 18.100 Slovencev in 45 Nemcev (večinoma uradnikov). Kaj nameravajo Nemci doseči z imenovanima predlogoma, to pojasnjuje „Soča“ spredaj. Tu naj samo navedemo, kako stojé zdaj razmere gledé tega uprašanja v zbornici sami. Češki in poljski klub sta odločno proti onima predlogoma, isto tako Hohenwartov klub. Tem se pridruži Lichtenstein-ov klub, iz katerega je — kakor znano — Lienbacher izstopil. Vseh poslancev proti imenovanima predlogoma je blizu 170 in 5 ministrov; vseh poslancev v zbornici je pa 352, a jeden je bolan, drugi pa zadržan udeležiti se sej. Omeniti je pa še, da se tudi Italijani iz Coronini-jevega kluba jednemu predlogu o državnem jeziku odločno protivijo, dasi je grof Coronini vpisan med govorniki „za“ predlog. Ako se bo torej desnica držala strogo discipline, je zmaga na njeni strani gotova kljub grofu Coroniniju in Lienbacherju. Borba bo trajala za stalno dalje časa, kajti za besedo se je oglasilo mnogo najodličnejših govornikov od obeh stranj.

Na Ogerskem je politični položaj jako neugoden. Minister Tisza je dobil po gosposkeji zbornici, v kateri sedijo prvi magnati madjarski, hudo brco, katere se ne otrese tako brzo. Razmere na Hrvaškem so tudi prav kritične. Vsled hudih napadov na vlado in bana po Starčevićancih sklenila je ogerska vlada, da zaključiti hrvaški sabor, kar se je med zborovanjem ne pričakovano v soboto zgodilo. Res, da so bile vsled tega vse stranke v prvem trenutku iznenadjene in osupnjene, vendar vara se, kdor misli, da so tudi preplašene in da vlada s takim početjem kaj doseže. Dandanes se s kruto silo in pritiskom vlada kratek čas, nikako se pa ne ukroti s takim sredstvom narod, kakoršen je hrvaški. Vendar to ni se vse. Med madjerskim ljudstvom samim je mnogo takozvanih antisemitov (proti-židovcev), kateri so odločni nasprotniki tako judov, kakor Tiszine vlade, ki se židom dobrika. Potem so pa še nezadovoljni Rumunci, Srbi in Slovaki, katerim so Madjari šole, z lastnimi novci ustanovljene, odstranili in vse novce in domače ustanove pobrali. Čez Ogorsko se zbirajo tedaj črni oblaki, ki ne obečajo nič dobrega. Začasno se mudi Tisza na Dunaji in je getovo cesarju predlagal različne nasvete, s katerih izpeljavo se nadja vseh sitnostij otresti se; vladar je bajé njegove nasvete sprejel. Ti obstojé v tem, da se znani načrt postave o porokah židov s kristijani začasno odtegne, na Hrvaškem pa da bode vladal ban brez sabora. A koliko časa bo to branilo Tiszjo pred padom?

Ruski minister zunanjih zadev bavil se je 19. in 20. t. m. na Dunaji, kjer je bil od cesarja sprejet, s katerim se je nad pol ure pogovarjal. Obiskal je tudi grofa Kalnokyja in člene cesarjeve hiše. Z Dunaja odpeljal se je naravnost v Petrograd.

Poročila iz Albanije vznemirujejo; Albanci so prodrli v Črnogoro, a črnogorski knez Nikica je poklical 4000 mož pod orožje, da zapodé Albance ter zasedejo Gusinje, katero ozemlje se ima odstopiti Črnigori.

Domače in razne vesti.

Kociančičev spomenik na goriškem pokopališču je uže dovršen. Na široki podlagi vzdiguje se umetno izdelani kamen peščenec, obstoječ iz treh glavnih kosov, obdelan po nekem dunajskem načrtu. Vsak kos je skoro do metra visok, cela višava znaša nad 2 metra in pol, širokost pa ne celo en meter. Spodnji del je krepak, ima močne poteze in na sprednji strani poprečno vloženo ploščo se stikastega marmornja, ki nosi naslednji slovenski napis: „Rojen v Vipavi 25. dec. 1818, umrl v Gorici 9. apr. 1883. Bil profesor bogosl., centr. sem. ravnatelj, častni kanonik goriški; mašnik čez 41 let; v svetopisemskih vedah veljak, znal jezikov dvajset, bil v hebrejskem prvak, v milem ma slovenskem pisatelj sloveč; — učenosti in pobožnosti vodilo mu bilo: „Tvoja postava (Gospod) je moje premišljevanje.“ (Ps. 118, 17.) „Vsak jezik bo hvalil Boga.“ (Rim. 14, 11.) Srednji del je umetnejše izdelan s primernim kinčem in podobi stebričev in dragih oblik na obeh straneh. Pokončna marmorna plošča, po barvi enaka prvi, ima sledeči latinski napis: „Stephanus Kociančič, in seminario cler. professor et rector, canonicorum collegio honoris causa adlectus, vitae innocentia, ingenuitate morum, ss. litterarum eruditione laudatissimus, in pace depositus V. idus aprilis 1883, aetatis suae 64.“ Tretji najvišji del je ožji in ima v spodnji polovici na ugajeni peščenčevi plošči na pol izbukneno delo, kelih z belega marmornja, zgornja polovica je križ na nizkem stojalu, umetno izdelan. Od spredaj in od stranih dela spomenik prav prijeten vtis; med spomeniki drugih duhovnikov se prav močno odlikuje po velikosti in umetnem delu. Ni preokoren in ni previtek; drži srednjo mero in dopada očesu. Kamnarski kinč ni preskopen tudi ne preobilen, natančno izvršen in ugajajoč opazovalcu. Črte so na pritičnem delu ravne, na srednjem in višjem pa tudi umetno zatočene in bolj žive. Posamezni deli se med seboj lepo strinjajo in celo delo kaže enotno misel. Kdor ima priliko obiskati goriško pokopališče, naj si ogleda tudi ta spomenik. Dobiti ga je lahko, ker je na samem, skoro sredi pokopališča na tisto stran proti Solkanu (severu), okolo njega stojijo le nekateri nizki spomeniki umrlih duhovnov. Na tistem mestu nameravajo zidati kapelo in hočejo, naj bi biti duhovni pokopani okolo nje; z drugimi grobovi niso prišli še do srede pokopališča, ki je še novo.

Odsek za Kociančičev spomenik je opustil prvog-

tno misel, da bi mu staval v semeniški knjižnici spomensko ploščo s primernim napisom, ter je uročil, da oskrbi sliko ranjkega, ki naj bi ostala semenišču, in po mogočosti življenjepisa. Natančnih določb o teh stvarih pa ni še sprejel, ker je čakal, da se izvrši prvo in poglavitno delo. — Za spomenik daroval je S. Rutar, profesor v Spljetu, 2 gl. Vseh dohodkov ima odbor do zdaj 279 gl.

Za Pirčev spomenik so darovali: Jakop Doljak, dekan v Komnu, 4 gl. — Šimon Gaberšek, vikar v Št. Andreži, 1 gl. — Jurij Petercel, župnik v Breginji, 1 gl. — Jurij Kokelj, vikar v Logh, 1 gl. — Martin Leskovec, vikar v Sedlu, 1 gl. — Dr. St. Kumar, vikar v Borjani, 1 gl. — znaša 9 gl. — Prenesek 29 gl.; skupaj 38 gl.

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici izročilo je milostljivemu knez nadškofu goriskemu dr. Alojziju Zornu preteklo nedeljo, 20. t. m., diplomu prvega častnega uda po posebni deputaciji, obstoječi s pet odbornikov, katerim je knez odgovoril, da z veseljem sprejme častno članstvo v onem društvu, kateremu je naklonjen zaradi lepega namena, ki si ga je stavilo, in zaradi poštenih načel, katere je vedno poudarjalo. Priporočal je mil. knez, naj hodi društvo tudi dalje po poštenu poti, na kateri ga bo spremljala blagohotnost in naklonjenost vseh dobro mislečih ljudi, posebno pa njegovega višjega duhovnega pastirja. Čestitamo društvu k dosedanjemu uspehu ter želimo, da bi se v njem izpolnile besede vzvišenega častnega uda.

Č. g. Zari Anton, do zdaj vikar v Čez-Soti, investiran je bil 22. t. m. na župnijo Podbrdom.

Grofinja Selma Coronini rojena Christalnigg imenovana je od Njenega Velikanstva, presvite cesarice dvorna gospa. Kot taka sme se udeležiti spremstva presvite cesarice ob svečanih prilikah.

Iz Št. Ferjana se nam naznanja, da sta se poročila tam Antonijeta baronica Tacco pl. Felsenstein in Jožef Fabris žl. Freyenthal, c. k. okrajni komisar.

Podzemna voda se lahko in v kratkem popolnoma pokvari. To nam spričujejo Ritterjeve tovarne v Podgori, ki so podzemeljsko vodo tako pokvarile, da so morali zapreti občinski vodnjak v dolnem delu vasi. Občinarji so se pritožili zaradi tega pri c. k. okrajnem glavarstvu goriskem kot zdravstveni oblasti. V Ritterjevih tovarnah mnogo perejo in splakujejo; tisto vodo izlivajo v vodotoke, vendar se je toliko še razširi pod zemljo na doleno stran, da ondašnja pitna voda, ki je bila prej izvrstna, zdaj ni več za rabo. Kaj poročajo Goričani k temu, ki nečje verovati, da voda more pod zemljo prinesiti trohno s pokopališča v mesto? Ne prinese se jutre; ali kdo more reči, da ne prinese za 10 let?

Iz zavetja gradiške občine dobili smo daljši dopis, ki hvali pevce na Gradišči in g. učitelja, ki se mnogo trudi, da bi povzdignil cerkveno in narodno petje. Lepo petje dopada vsakemu poštenemu človeku in pričuje, kakega duha je katera občina. Torej naprej v hvalevrednem podjetju!

V Nabrežini je neki Italijan iz Terza oddal telegram, v katerem je uprašal slav. c. k. glavarstvo v Banjaluki, ali bi se dobilo tam stanovanje za 5 družin (najbrže, dokler bi si sami stanovanja ne kupili). Mož je čakal tukaj dva dni na odgovor, toda še sda (23. jan.) ga ni dobil, če tudi ga je plačal. To je najbrže povod k notici o izseljenicah iz Nabrežice v raznih listih. Od tukaj se ni nihče preselil v Bosno, pa tudi voljan ni nobeden se tja podati.

Ljubljanska škofija postala je vdova. Kakor nam pravi brzojavno poročilo, preminol je knezoškof dr. Pogačar to jutro. Iz poročila o njegovi bolezni bilo je to pričakovati. Njegova telesna moč pojemala je že več let, med tem ko je duh čvrst ostal. Ranjki je bil učen, pobožen in naroden mož, ki je pred 40 leti uredoval cerkveni časopis v slovenskem jeziku. Začetek njegove škofijske službe bil je nekoliko težaven; v zadnjih letih so se bile razmere ne kaj zboljšale. Rojen je bil v Vrbi, župnijski brezniški na Gorenjskem, 22. januarja 1811, duhovnik posvečen 27. julija 1834, v škofa pa 5. septembra 1875 po umrljem našem nadškofu dr. A. Gollmayr-u v Ljubljani. Naj v miru počiva! Med njegovimi verniki in Slovenci mu ostane hvaležen spomin.

Anton Žuža, dekan in častni kanonik v Laškem Trgu na spodnjem Štajerskem, vzgleden duhovnik in iskren narodnjak, tudi „Sočin“ naročnik, umrl je 18. t. m. v 84. letu življenja. Pogreb je bil v nedeljo nenavadno sijajen, udeležilo se ga je nad 40 duhovnov. Glavni dedič njegove zapuščine je štipendijska ustanova za dijake iz Žavca, rojstnega kraja, in Laškega Trga, kjer je dolgo pastiroval. Večni mu pokoj!

V Trstu je umrl, kakor smo zadnjič poročali, višji policijski nadzornik, g. Vinko Zempirek (zadnjič je bilo vsled pomote rečeno Zampieri), v 46. letu življenja po daljši bolehnosti. Rojen je bil v Bruu

od slovanskih roditeljev in je deloval v Trstu prav uspešno. Bil je avstrijski uradnik ne le po uniformi in po plači, ampak iz celega srca, zato je prav skrbno in spretno postopal proti tržaški irredenti. Država je izgubila zvestega služabnika, ki zasluži da se postavi v splošni izgle, irredenta pa hudege nasprotnika, kateremu bo težko dobiti naslednika. Takih služabnikov potrebuje država posebno na jugu, kjer irredenti solnce sije, namesto da bi jo tema objela, v kateri bi se zgubila.

Goriška čitalnica je imela preteklo soboto, 19. t. m., svojo prvo letošnjo plesno zabavo brez tobole. Svirala je vojaška godba; udeležitev pa ni bila velika, ker pravijo, da ni lepo udeležiti se prve zabave, ko je več napovedanih. Ali bi ne mogla čitalnica tako narediti, da bi k letu prvo zabavo izpustila in začela še le z drugo?

Vabilo k prvi besedi, ki jo napravi „Kato-liško bralno društvo“ v Št. Ferjanu dne 2. februarja t. l. ob 5½ zvečer se sledečim programom: I. Pozdrav. II. Slovan. III. Deklamacija. 2. Bratje, v kolo. III. Deklamacija. 3. Bože, živi. 4. Jadransko morje. IV. Svoje glavnice (šaloigra). 5. Bujanj. Vstopnina je za domače neuče 40 novcev, za tujce 20 nov. K obilni udeležitvi vabi odbor.

Narodna čitalnica v Tolminu priredi v soboto, dne 9. februarja 1884., sijajen ples v društvenih prostorih, pri katerem bode svirala tolminska godba. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za gospode 1 gl. K obilni udeležitvi vabi uljudno odbor.

Čitalnica v Bolci priredi v nedeljo, dne 27. t. m. ples v dvorani gostilne „pri Pošti“, pri katerem bode svirala godba iz Koborida. Vstopnina znaša za ude 50 kr., za neuče 1 gl. Vstop se dovoli samo vabljenim gostom.

Vabilo k veselici, katero priredi „Bralno društvo“ na Gradišči dne 2. februarja 1883. Spored: 1. Pozdrav predsednika. 2. „Milki“; pejojo domači pevci. 3. Deklamacija: „Domovina“, žl. X., deklamuje gosp. čna Kotnik. 4. „Jadransko morje“; pejojo vsi pevci skupno. 5. Igra: „Dva gospoda, pa jeden sluga“. 6. „Kolo“; pejojo pevci iz Pervanice. 7. Dvogovor s petjem „Mož in žena“. 8. „Venec narodnih pesni“; pejojo vsi pevci skupno. 9. Sročkanje troh dobrih in slavih oblik. 10. Šaljiv prizor: „Sam ne vé, kaj hoče“. 11. „Uboj“; pejojo vsi pevci skupno. Pričetek ob 6. uri zvečer. — Vstopnina 20 nov. Po besedi domača zabava s plesom. K obilni udeležitvi uljudno vabi odbor.

Poštno hranilnice. Poštno-hranilnični urad na Dunaji ukrenil je zopet neko tehtovito naredbo, katera bode vložnikom zaradi svoje posebne prilike kaj ustrežala.

Do zdaj namreč je bilo zapovedano, da naj bi vsak vložnik enkrat na leto (in sicer v obletni dan svoje prve vlozbe) poslal poštno-hranilničnemu uradu na Dunaj svojo vložno knjižico za to, da se va-njo vpiše obresti, kar se jih je do 31. dne decembra prejšnjega leta nateklo in počenši od tega dne glavni prištejo.

Ali omenjena zapoved je imela v sebi to nepri-liko in težko, da bi vsled nje bilo vsakemu vložniku enkrat na leto po več ali manj časa ostajati brez svoje knjižice. Želeč to ubraniti narejeno je zdaj, da naj celó več treba ne bode vlozbe knjižice c. k. poštno-hranilničnemu uradu zaradi vpisovanja obrestí pošiljati. Namesto tega pošlje poštno-hranilnični urad vsakemu vložniku po tem — ko doteče leto, vendar najpozneje dva meseca po obletnem dnevi njegove prve vlozbe — „nakaznico gledé obrestí“, katera slove na njegovo obrestno imovino, kolikršna se mu je natekla do 31. dne decembra meseca preteklega leta, ter je veljavna na dva meseca.

Le-ta obrestna nakaznica odzame se vložniku — dokler teče ta dvomesečni rok, — o priliki, ko kake novce vlaga ali kako vračilo prejme, pri kateri koli biralnici, ki mu nakazani iznos obrestí kot obrestno imovino v vložno knjižico vpiše takó, da bode počenši od 1. dne januarja tistega leta obrestí nosil.

Samo tedaj ko bi kak vložnik po zamudi pre-jete obrestne nakaznice v dveh mesecih, dokler ostane veljavna, ne prinesel k nobeni biralnici, ali pa, ako bi vložnik — ko potečeta dva meseca (po obletnem dnevi njegove prve vlozbe novcev) — ne dobil nikake obrestne nakaznice, — samo v teh dveh slučajih je treba, da vložnik knjižico poštno-hranilničnemu uradu pod priporočilom pošlje, za kar pri vsaki biralnici zastoj dobode primeren zavitek.

Razumé se samo ob sebi, da vložnik nikdar ne izgubi svojih obrestí, niti tedaj, ko bi knjižice poštno-hranilničnemu uradu celó ne poslal ter ne dal si nikdar obrestí vpisati va-njo; kajti poštno-hranilnični urad obrestí v vseh okoliščinah na vložnikovem tekočem računu v imovino pripisuje in glavni pri-veda, ali vendar je vložniku samemu jako v prid ter si mora želeči, da se mu obrestí leto za letom v knjižico pripisujejo.

Koledar in kažipot po Trstu izšel je te dni in se že razpošilja. Do zdaj je natisnen prvi del, ki obsega koledar in kažipot, to je; imena raznih ura-

dov, zavodov, trgovcev, obrtnikov, gostilnic itd. v Trstu. Pozneje izide drugi del, ki bo obsegal gospodarske in leposlovne spise. Prvi del stane 50 kr.; oba dela skupaj 80 kr. Slovencem, ki imajo opravka v Trstu, ali ki se zanimajo za Trst, ta koledar toplo priporočamo. V Trstu dobiva se v „Novi Tiskarni“, via Tor-rente, v Gorici pa pri g. Juštu Vugi, odpravniku „Soče“, v Rabatišči h. št. 20.

Tržno poročilo

V Gorici, 23. januarja 1884.

Kava: Moka kvintal 168 do 172 gl. — St. Jago 154 do 158 gl. — Cejlon, plante 156 do 164 gl. — Cejlon perla (biser) 170 do 174 gl. — Porto Rico, srednje in fino 144 do 154 gl. — Mala-bar 126 do 130 gl. — St. Domingo 115 do 120 gl. — Java 125 do 129 gl. — Rio fino 116 do 120 gl. — Rio, srednje in pol fino 109 do 113 gl. — Santos, navadno in fino 117 do 122 gl. — Sladkor, očiščen domači 45 do 47 gl. — Melis 41 gl. kr. do 42 gl. — Pesto 40 gl. — kr. do 41 gl. —

Olje na kvintal: iz oljk najfinije 95 do 98 gl. — fino 84 do 88 gl. — pol fino 66 do 68 gl. — s Karfa (Corfu otok) 55 do 59 gl. — iz Dubrovnika (Ragusa) 47—50 gl. — iz Istrije 48 gl. iz pavole angleško 41 do 44 gl. — Petrolj v sodih 25 gl. 50 kr. do 26 gl. kr. — v zabojih 25 gl. do 25 gl. 50 kr.

Masti, na kvintal. Kuhano maslo 98 do 104 gl. — Mast (salo) domača 65 do 68 gl. ogerska 68 do 70 gl. — Špeh domači in ogrski 64 do 70 gl. — ameriški — Sir placentinski star 140 do 150 gl. — prestar 170 gl. — ovčji (pekorin) 125 do 130 gl. — domači bolški star 108 do 110 gl. — nov. 72 do 74 gl. — Grojerev 80 do 84 gl.

Žita, na hektoliter. Pšenica 8 gl. 40 kr. do — 8 gl. 80 kr. — Turšica 5 gl. 20 kr. do 5 gl. 60 kr. — Rž 5 gl. 50 kr. do 6 gl. — kr. Ječmen cel gl. — kr. do gl. — kr. — pelan 8 gl. 20 kr. do 8 gl. 70 kr. — Oves 3 gl. 40 kr. do 3 gl. 80 kr. — Fažol 9 gl. do 12 gl. — Ajda 4 gl. 70 kr. do 5 gl. — kr. — Rajž, na kvintal: fini 25 do 26 gl. — novarski naravni 22 do 23 gl. — mutisk 20 do 22 gl. — indijski 15 gl. 50 kr. do 16 gl. 50 kr. —

Vina in špiriti, na hektoliter. Žganje domače — do —; špirit prečiščen 35 gl. 50 kr. do 36 gl. 50 kr. Vno črno 17 do 24 gl. — kr. — belo 14 do 17 gl.

Moka na kvintal. Št. I. 18 gl. 80 kr. — Št. II. 17 gl. — kr. — Št. III. 15 gl. 50 kr. — Št. IV. 14 gl. 20 kr. — Št. V. 12 gl. 60 kr. — Št. VI. 9 gl. — kr. — Otro bi drobni z žakljem 5 gl. 40 kr. — debeli z žakljem 6 gl. — kr. — Krompir 3 gl. — kr. do 3 gl. 50 kr. kvintal.

V Trstu, 19. januarja 1884.

Kava, na kvintal. Moka 114 do 118 gl. — Cejlon, plante 90 do 135 gl. — perla 120 do 132 gl. — Portorico 94 do 115 gl. — Malabar — do — gl. — St. Domingo 58 do 70 gl. — Rio 58 do 75 gl. — Santos 56 do 74 gl. — Sladkor 26 gl. — kr. do 34 gl. 50 kr.

Olje, na kvintal. Laško pol fino in fino v sodih 72 do 93 gl. — jutrovske in albanske v sodih 42 do 45 gl. — s Karfa (Corfu) v sodih 41 do 60 gl. — dalmatinsko v sodih 44 gl. do 48 gl. v posadah 46 do — gl. — Olje iz pavole, angleško 33 do 42 gl. — Petrolje v sodih 11 gl. 50 kr. do 14 gl. — kr. — v zabojih 12 gl. 50 kr. do 13 gl. — kr. —

Mast, na kvintal. Mast (salo) angleška 61 do 67 gl. — ogerska 66 do — gl. — špeh 61 gl.

Žita, na kvintal. Pšenica 10 gl. 40 kr. do 11 gl. 75 kr. Turšica 7 gl. 25 kr. do 8 gl. 50 kr. Rž 7 gl. 50 kr. — Ječmen — Oves 6 gl. 50 kr. do 8 gl. — Fižol 11 gl. — kr. do 15 gl. — Grah 10 do 15 gl. — Rajž laški 14 gl. — kr. do 22 gl. 50 kr. — indijski 15 gl. do 18 gl. 50 kr. —

K o ž e. Podplati kvintal 125 do 160 gl. — Te-lečje kože kvintal 357 do 616 gl. — 100 jarižjih kož 60 do 115 gl. — Volna kvintal 105 do 130 gl.

Javna dražba.

Dne 30. januarja in 4. februarja 1884. se bodo prodajala po javni dražbi drva za kurjavo na drobno in stavbeni les v Panovci, gozdni od-delek „potok pri bajti“. Kdor se dražbe udele-žiti želi, naj bo navedenega dne ob 9. uri zju-traj pri hiši c. k. gozdnega čuvaja v Panovci.

Drva in les si vsakteri lahko ogleda dne 28. in 29. januarja t. l. v pričujočnosti c. k. gozdnega čuvaja ali njegovega namestnika v seč-nem kraju, dražbene pogoje pa pri c. k. gozd-nem oskrbniku v Gorici.

V Gorici, dne 24. januarja 1884.

C. k. gozdni oskrbnik,

Častiti gospod Fragner!

Jaz Tomaž Zukal iz Strabenca na Moravskem Vam dajem na znanje, da je Vaš dr. Rozov življenski balzam moji ženi, ki je trpela zavoljo želodčnega krča, prav dobro služil, tako da je krč popolnoma ponehal. Nekoliko zdravila sem dal neki ženi, katero jo metala božjast, in tudi nji je storilo dobro; prosim Vas torej, pošljite mi kmalu zopet 5 steklenic.

Strabenec, na Moravskem Tomaž Zukal.

3

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci ali tebuhi bolni.

Ohranjenje zdravja

nealjanja se velji del na čiščenje in snajenje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljanja. Najboljše sredstvo za to je

dr. Roza življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov ustreza popolnem vsem tem zahtevam: oživlja prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, da dobi zopet svojo prejšnjo moč in zdravje, odpravlja težko prebavljanje, gnjus do jedi, kislo zdravljanje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in skušano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svoje izvrstne moči obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gl., pol sklenice 50. kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju.

SVARJENJE!

Da se izogne vsakdo neljubim pomočim, prosim vse p. n. g. naročnike, naj zahtevajo povsod izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi, kajti zapazil sem, da so naročniki na več krajih dobili zmos brez vse moči, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, v lekarni „k črnemu orlu“ v Pragi, Eeke der Spornergasse Nr. 205—3. — V GORICI: G. Cristofoletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar; R. Kurner, lekarničar. V OGLEJ: Damaso d'Elia. — V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar, J. Seravalle, Ed. de Leitenburg, lekarničar. — V ZAGREBU: C. Arazim, lekarničar.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prša vnamejo, ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri torih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanju, pri zlezah, oteklinah, pri zmaščenju, pri morski [mrtvi] kosti. — Zaprte bule in oteklina se hitro ozdravi; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem ves gnoj na-se, in rano ozdravi.

Skatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Preiskovan in po mnogih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znan odstrani naglušnost, po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliču

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, terganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani. Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vseh, da so se po kratke rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednake bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posetnik v Šmarji p. Celji.

Plavinski zeliščni sirup krajnski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolezni; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in sirupi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, akaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jal. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

Na prodaj

so stari lestenci (kljoca) z uite medi (mesinga) pri

Teodora Slabanji

v Morellijevih ulicah h. št. 17
v Gorici.

The London
Bodega Comp.

Na Dunaji, Kärnthnerstrasse, 14.
V Trstu, prehodna zaloga, via S. Nicolò 17.

Neposredno vvažana prava in nepoplačna
španska in portugalska vina, angleška žganja,

Specijaliteta, zdravniška vina,

Malaga Sect, Vino Santo, Alicante

od profesorja dr. L. ROESLER-ja (c. k. poskuševalice v Klosterneuburgu) za šibke in bolne dobro spoznane.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

zoper beli tok, bojaz, zoper bitje sreater čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu.
Ena steklenica stane 30 novcev.

Oznanilo.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da je odprl novo prodajalnico raznega kolonijalnega in jedilnega blaga na debelo in na drobno v Prvačini v hiši g. V. Gregoriča ter da ga prodaja po najnižjih goriških cenah.

Priporoča se za obilno obiskovanje.

Z odličnim spoštovanjem
ANDREJ PAHOR.

„SLAVIJA“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi.

P. n. člani oddelka III.,

kterih zavarovanje v društvih za vzajemno podedovanje konča dne 31. decembra 1883, pozivljajo se v smislu §. 12 pravil tega oddelka, da pošljejo naravnost glavnemu ravnateljstvu v Prago s priporočenim pismom naslednje listine:

1. Krstni list zavarovanca (obmišljenca), t. j. tistega, na čegar življenje je bilo zavarovanje skleneno. Ta list — ali pričevalo o starosti — mora biti izdan po dotičnem župnijskem uradu in redno kolekovan; naveden izpisek iz matice ne zadostuje.

2. Pričevalo, da je zavarovavec (obmišljenec) preživel 31. dan meseca decembra 1883. To pričevalo izda tudi župnijski urad in potrdi občinsko predstojništvo, oziroma c. k. beležnik občine, v kateri je o tem časi ovaseljen zavarovavec.

Po izrečenem glasu §. 12. pravil odd. III. izgubi vsakdo, ki teh listin ne predloži najkasneje do 31. marea 1884, vse svoje pravice do končnega deleža in zapade tak delež v korist ostalih členov dotičnega podedovanjskega društva.

Upravno svetovalstvo

vzajemno-zavarovalne banke

„SLAVIJE“

v Pragi.

IŠČEM

spretnega in zanesljivega zastopnika

za prodajo vina, špirituvoznih pijač in deželnih pridelkov

za Goriško.

J. M. JEREB. AGENTURA

za kupovanje in prodajanje vina,
v Mariboru, Tegethofstrasse, 17.

Salonska obleka od 22 do 66 gl.

Zaloga robe

in

izdelovalnica

VSAKOVRSNE OBLEKE

civilne, vojaške in duhovske.

M. POBERAJ

v Gorici, na Travniku, h. št. 28

pred kosarno,

se toplo priporoča slavnemu občinstvu za točno in pošteno postrežbo.

Hlače iz mešanine (štof) od 3 do 15 gl.